

**POLITECHNIKA
GDAŃSKA**

imię i nazwisko studenta: Weronika Budzyńska
nr albumu: 159728
studia drugiego stopnia
forma studiów: stacjonarne
kierunek studiów: Architektura
Specjalność: Architektura (studia w j. polskim)

PRACA DYPLOMOWA MAGISTERSKA

Tytuł pracy w języku polskim: Rewitalizacja przestrzenna poprzez eksperymentalną strefę wystawienniczą. Olszynka- zapomniana dzielnica Gdańska.

Tytuł pracy w języku angielskim: Spatial revitalization through an experimental exhibition zone. Olszynka- a forgotten district of Gdańsk.

Opiekun pracy
dr inż. arch. Małgorzata Skrzypek-Łachińska

Kierownik katedry
doc. PG prof. dr hab. inż. arch. Antoni Taraszkiewicz

podpis

podpis

Recenzent:
dr inż. arch. Marek Gawdzik

podpis

Data oddania pracy do dziekanatu:.....

STRESZCZENIE

Przedmiotem opracowania jest zbadanie możliwości i roli funkcji eksperymentalnych, wystawienniczych i kulturotwórczych w procesach rewitalizacji przestrzennych niedoinwestowanych dzielnic przedmiejskich. Projekt zagospodarowania terenów na Olszynie w północnej części bastionów stanowi praktyczne rozwiązanie tego problemu. Celem projektu jest wykorzystanie ogromnego potencjału miejsca oraz przywrócenie jego wartości i znaczenia dla mieszkańców Gdańska. Mimo tego, że teren charakteryzuje się bardzo dobrą lokalizacją i bogatą historią, dzielnica postrzegana jest przez mieszkańców Gdańska jako miejsce dość niebezpieczne i cieszące się złą sławą.

Opracowanie obejmuje projekt zagospodarowania terenu wzdłuż linii wody oraz propozycję nowych kubatur płynnie wpisujących się w otoczenie. Ideą projektu jest stworzenie przyjaznych przestrzeni publicznych dostępnych dla każdego, miejsc obcowania z kulturą, miejsc spotkań, socjalizacji, rekreacji, które wpłyną na większą aktywizację lokalnej społeczności i redefinicję tożsamości miejsca i całej dzielnicy.

SŁOWA KLUCZOWE

<Gdańsk> <Olszynka> <rewitalizacja> <kultura> <sztuka> <bastiony> <przestrzeń publiczna>
<aktywizacja>

ABSTRACT

The subject of the study is to examine the possibilities and role of experimental, exhibition and culture-forming functions in the revitalization of underinvested suburban districts. The project of land development on Olszynka in the northern part of the bastions is a practical solution to this problem. The aim of the project is to use the huge potential of the place and restore its value and importance for the residents of Gdańsk. Despite the fact that the area is characterized by a very good location and rich history, the district is perceived by the inhabitants of Gdańsk as a notorious and quite dangerous place.

The study includes a project of land development along the waterline and a proposal of new cubic capacity to fit seamlessly into the surroundings. The idea of the project is to create friendly public spaces accessible to everyone, places to commune with culture, meeting places, socialization, recreation, which will influence greater activation of the local community and redefinition of the identity of the place and the whole district.

KEY WORDS:

<Gdańsk> <Olszynka> <revitalisation> <culture> <art> <bastiony> <przestrzeń publiczna>
<aktywizacja>

SPIS TREŚCI

1. GENEZA PROBLEMU	6
1.1 Rola sztuki w mieście	6
1.2 Kreowanie przestrzeni za pomocą sztuki	7
2. ARCHITEKTURA WYSTAWIENNICZA	8
2.1 Wprowadzenie do problematyki	8
2.2 Przykłady realizacji architektury wystawienniczej	9
2.2.1 Cloud Pavilion / Huangpu River, Chiny / Schmidt Hammer Lassen / 2016	9
2.2.2 KontenerART / Poznań, Polska / 2008	11
2.3 Przykład rewitalizacji przestrzeni “zapomnianej”	12
2.4 Obraz szklanej fasady	13
2.5 Wnioski	14
3. ANALIZA SPOŁECZNO - PRZESTRZENNA GDAŃSKA	15
3.1 Ogólna charakterystyka miasta w aspekcie kulturowym	15
3.2 Oferta kulturalna	15
3.4 Wytypowanie obszarów z niedostatkami miejsc o funkcji kulturowej	16
3.4.1 Nowy Port	17
3.4.2 Gdańsk Południe	17
3.4.3 Olszynka	17
3.4.4 Wybór lokalizacji	17
4. ANALIZY SPOŁECZNO - URBANISTYCZNE WYBRANEGO OBSZARU	18
4.1 Historia	18
4.2 Oferta kulturowa obszaru	19
4.3 Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego	19
4.3.1 Teren zabudowy produkcyjno - usługowej (P/U41)	20
4.3.2 Teren zabudowy mieszkaniowo - usługowej (M/U31)	20
4.3.3 Teren zieleni urządzonej (ZP62)	21
4.4 Analiza SWOT	22
4.4.1 Słabe strony	22
4.4.2 Zagrożenia	22
4.4.3 Mocne strony	23
4.4.4 Szanse	23
4.5 Zagrożenie powodziowe	24
4.6 Własność gruntów	24
5. KIERUNKI ROZWOJU	25
6. OPIS KONCEPCJI	27
6.1 Podstawa opracowania	27
6.2 Przeznaczenie i program użytkowy	27
6.3 Analizy urbanistyczne	28

6.3.1	Schwarzplan	28
6.3.2	Uwarunkowania przyrodnicze	29
6.3.3	Uwarunkowania kompozycyjne	30
6.3.3	Uwarunkowania komunikacyjne	31
6.3.4	Struktura zabudowy	32
6.3.4	Wytyczne do projektowania	34
6.4	Założenia ideowe	35
6.5	Projekt w skali urbanistycznej	36
6.6	Projektowane budynki	37
6.7	Kolonia artystów	38
6.7.1.	Bryła budynku	38
6.7.2	Układ komunikacyjny	38
6.7.3.	Układ funkcjonalno-przestrzenny	39
7.	OPIS TECHNICZNY	39
7.1	Dane techniczne obszaru opracowania	39
7.2	Opis części nowoprojektowanej	39
7.2.1	Dane techniczne	39
7.2.2	Układ konstrukcyjny	39
7.2.3	Elewacje i ściany wewnętrzne	40
7.2.4	Wentylacja	40
7.2.5	Instalacje	40
7.2.6	Ochrona pożarowa	40
7.2.7	Ekologia	41
7.2.7	Dostępność dla osób niepełnosprawnych	41
7.2.8	Zestawienie pomieszczeń	42
7.3	Opis pozostałej części nowoprojektowanej	43
7.3.1	Pawilony	43
7.3.2	Zestawienie pomieszczeń	43
7.3.3	Zagospodarowanie brzegu	44
7.3.4	Komunikacja piesza	45
7.3.5	Mała architektura	45
8.	PODSUMOWANIE	45
7.	BIBLIOGRAFIA	47

1. GENEZA PROBLEMU

Relacje między sztuką a miastem, które zachodzą w tkance urbanistycznej są coraz bardziej ściśle zależne. Stanowią one niezwykle ważny element prawidłowego funkcjonowania społeczności i wpływają na jakość ich życia.

1.1 Rola sztuki w mieście

„Sztuka dzisiaj nie jest zwierciadłem rzucanym na ulice i place miasta, a miasto daje sztuce więcej niż kontekst i przestrzeń. Daje żywą, odnawialną metaforę współczesnego życia, świata, pamięci, porządku i chaosu pisarzom i poetom, malarzom i scenarzystom, performerom i fotografom.”¹

Ogólne pojęcie sztuki w przestrzeni publicznej towarzyszy nam od zawsze. Najprościej rozumiemy ją jako zjawisko, bądź efekt przeznaczony właśnie dla przestrzeni publicznych. Doszukujemy się jej w rzymskich i greckich posągach, łukach triumfalnych, mozaikach, malowidłach czy rzeźbach na placach i rynkach. Z biegiem lat zmienia się kierunek oraz dosłowność różnych zabiegów. Sztuką w mieście są również różnego rodzaju instalacje, murale, projekcje świetlne, iluminacje, billboardy. Także wspomnę o działaniach efemerycznych takich, jak happening czy performanse, które tworzą się na oczach odbiorców. Często widz jest częścią obrazu i czynnym uczestnikiem wydarzenia. Te wszystkie narzędzia mają różny charakter - czasowy, trwałe, dynamiczny, statyczny, angażujący przechodniów lub wręcz przeciwnie będąc obojętnym. Wspólną cechą jest ich funkcjonowanie w codziennym życiu mieszkańców.

1.2 Kreowanie przestrzeni za pomocą sztuki

Współczesne miasto musi być wielozmysłowe i trafiać do różnych grup społecznych, a wynika to z jego zróżnicowania, odmiennych potrzeb, wartości, korzeni. Dlatego kultura odgrywa w nim niezwykle ważną rolę, która wprowadza w zastane formy nowy wydźwięk otaczającej nas przestrzeni. Nowe kolory, zapachy, dźwięki, materiały czy tekstury, wprowadzając nową warstwę - symboliczną. Takie zabiegi również wspomagają identyfikację z określonym miejscem oraz wypełniają braki w zapotrzebowaniach różnych struktur.

Sztuka w mieście pełni wiele funkcji. Przede wszystkim wpływa na estetykę przestrzeni - zdobi ją i dekoruje na swój sposób. Stanowi funkcję upamiętniającą i narzędzie propagandy. Ważnym aspektem jest wątek ekonomiczny miasta. Sztuka wpisująca się w konkretny kontekst miasta pomaga budować tożsamość miejską, staje się spoiwem różnych grup społecznych i ich poglądów czy zachowań. Zmiany, które wtedy tam zachodzą są ściśle związane z historią, lokalnymi narracjami i wydarzeniami. Wiąże się to również z promocją miasta. Obiekty kulturalne bądź zjawiska stają się rozpoznawalnym

¹ Ewa Rewers, *Miasto w sztuce - sztuka miasta*, Universitas, Warszawa 2010

znakiem, który przyciąga nie tylko mieszkańców, ale i turystów, budując przy tym markę miasta. Część z nich staje się ikonami, które bez zastanowienia kojarzą nam się z danym obszarem. Posługując się przykładami sztandarowymi, warto wspomnieć o takich obiektach, jak opera w Sydney, Luwr w Paryżu czy muzeum Guggenheima w Bilbao. Władze miast, urbaniści i architekci często przy opracowywaniu kierunku rozwoju miasta uwzględniają sztukę w przestrzeniach publicznych, zdając sobie sprawę jak ważnym jest ona elementem. Sprzyja ona rewitalizacji, czyli długofalowym programie odnowy, który uwzględnia wiele aspektów i działań z nimi związanymi. Na świecie możemy znaleźć wiele przykładów potwierdzających tę tezę. Jednym z nich może być wcześniej wspomniane Bilbao, które za pomocą infrastruktury kulturalnej, zrewitalizowało upadające tereny.

Sztuka, która występuje w przestrzeni publicznej podnosi walory estetyczne, a tym samym kształtuje atmosferę i klimat danego środowiska urbanistycznego. Sztuka jest też odzwierciedleniem grup wykluczonych i ich złych warunków bytowych i przestrzennych. Może być rozwiązaniem niektórych problemów poprzez zaangażowanie lokalnych społeczności w wspólny cel naprawy czy odbudowy.

2. ARCHITEKTURA WYSTAWIENNICZA

2.1 Wprowadzenie do problematyki

Architektura w opozycji do pojęcia wystawy tworzy skomplikowany proces projektowy, pełen powiązań i wzajemnych relacji. Sztuka z architekturą przenikają się, czyniąc architekturę nie zawsze tylko tłem ekspozycji. Bardzo trafne jest stwierdzenie, że kurator jest reżyserem całego wydarzenia, a architekt przestrzeni jego choreografem.

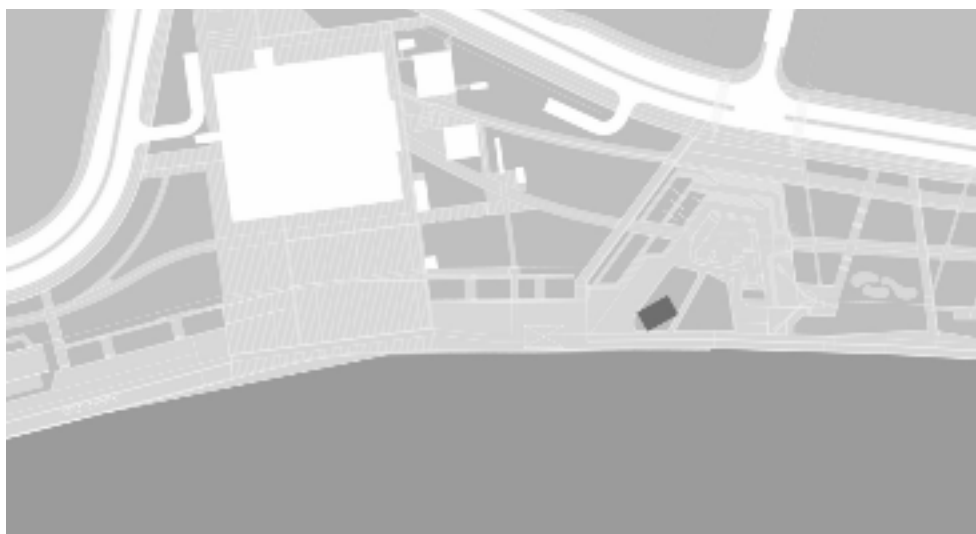
Tworzenie przestrzeni wystawienniczych stwarza nam dużo nowych możliwości. Kreujemy wtedy produkt na granicy architektury i sztuki. Wiążą się z tym inne oczekiwania, standardy, wrażenia i jakość. Nie można traktować architektury oraz przestrzeni wystawienniczej jedynie jako tła. Pełnią one zdecydowanie ważniejszą rolę w całym przedstawieniu. Tworzą spójną całość i przybierają formę środowiska, w którym zachodzą relacje między dziełami a odbiorcami. To właśnie te wszystkie elementy są odpowiedzialne za odbiór wystawy i wrażenie z jakim widz opuszcza wykreowaną przestrzeń.

Taki rodzaj architektury wpływa również na lokalną społeczność, poprzez wykreowanie nowych form. W dużym stopniu wpływa na integrację różnych grup, angażując je w rozmaite inicjatywy. Dlatego trafne jest stwierdzenie, że sztuka jest jednym z przewodnich kwestii w procesie rewitalizacji. Nie wystarczą jedynie odbudowa budynków i remonty przestrzeni publicznych. Najważniejsze przede wszystkim jest przezwyciężenie kryzysu społecznego.

2.2 Przykłady realizacji architektury wystawienniczej

2.2.1 Cloud Pavilion / Huangpu River, Chiny / Schmidt Hammer Lassen / 2016

Przykładem, który jest dobrą odpowiedzią na powyżej poruszone aspekty jest projekt pracowni architektonicznej Schmidt Hammer Lassen. Architekci stworzyli kompozycję pawilonów wystawienniczych w Szanghaju na terenach poprzemysłowych nad brzegiem rzeki HuangPu. Składa się ona z głównego pawilonu instalacji artystycznej - The Cloud oraz kilku mniejszych pawilonów z zapleczem w formie księgarni, galerii i kawiarni. Całość wpisana jest w otoczenie dwóch dźwigów przemysłowych. Symbolizują one równowagę, grawitację i wydajność. Architekci tworząc projekt nawiązali właśnie do tych cech, wzmacniając ich przekaz, równocześnie jednak tworząc zdecydowany kontrast.

Rys. 2.1. Plan założenia Cloud Pavilion
źródło: [strona internetowa: www.archdaily.com]

Główny pawilon jest skonstruowany z białych lin, które łączą sufit z posadzką. Taka forma wyrazu nadaje bryle niesamowitą lekkość i rozmycie. Przy każdym podmuchu powietrza zauważamy delikatny ruch instalacji, co symbolizuje niematerialność tej przestrzeni. Bardzo ważną kwestią jest nawiązanie tego projektu do kultury i tradycji chińskiej. Chmura jest w niej bardzo ważnym symbolem. Ważny jest kontekst i uczestnik przestrzeni. A w tym przypadku również symbolika architektury. Warto zwrócić uwagę na pawilony pomocnicze, których charakter nawiązuje do historii miejsca. Wybrane materiały, ich faktura i kolor wyraźnie odwołują się do tradycji przemysłowej.

Całość podzielona jest na dwie części, The Cloud - zachęcająca do aktywności, wspólnych interakcji i doświadczeń, oraz pawilony - funkcjonujące jako przestrzeń do odpoczynku, wyciszenia i kontemplacji. Ogół tworzy spójną przestrzeń poprzez połączenie mądrze zaplanowanej architektury i wybijającej się na pierwszy plan sztuki.

Rys. 2.2. Widok głównej bryły Cloud Pavilion
źródło: [strona internetowa: www.archdaily.com]

Forma brył jest pewnym rodzajem zbioru modułów o różnym kącie ustawienia. Nasuwa się tu pytanie, czy może to mógłby być jeden z kierunków wpisywania się sztuki w kontekst miejsca. Mobilność i dynamizm architektury, która nie walczy o zdominowanie przestrzeni tylko próbuje wydobyć z niej całą potencjał i atrakcyjność.

Rys. 2.3. Zdjęcie wnętrza pawilonu mniejszego
źródło: [strona internetowa: www.archdaily.com]

Rys. 2.4. Zdjęcie pawilonów mniejszych
źródło: [strona internetowa: www.archdaily.com]

2.2.2 KontenerART / Poznań, Polska / 2008

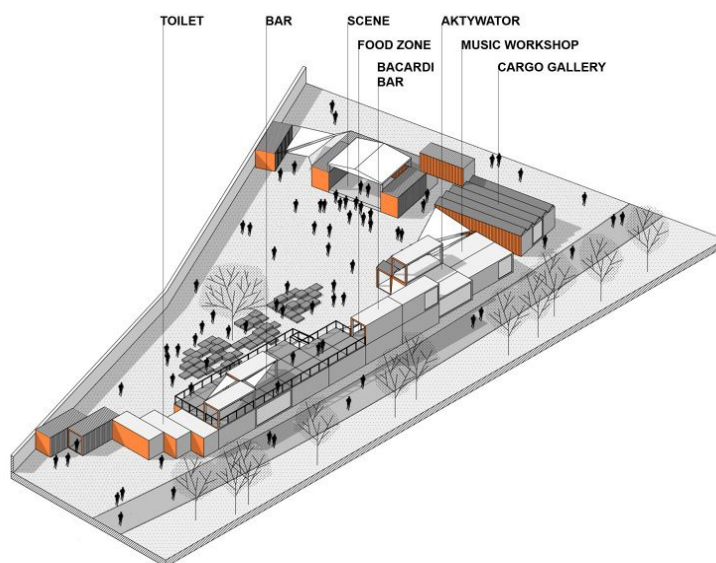
Ciekawym przykładem, ale nieco innym od poprzedniego jest program edukacyjny, który został dofinansowany z budżetu miasta Poznań. Mowa tu o letnim projekcie pod nazwą KontenerART w Poznaniu. "Mobilne centrum kultury" funkcjonuje co roku, od 2008 roku, ale co ciekawe w różnych lokalizacjach. Inicjatywa idei wywodzi się ze środowiska artystycznego i stanowiła odpowiedź na stały kryzys w sprawie miejsc do pracy dla artystów z różnych dziedzin sztuki. Problem polegał na braku ekonomicznych lokali, które mogłyby służyć za pracownie dla wielu utalentowanych mieszkańców, jak i przyjezdnych malarzy, fotografów, rzeźbiarzy, muzyków i wizjonerów.

Rys. 2.5. Widok KontenerART

źródło: [strona internetowa: www.sztuka-architektury.pl]

Bryła za pomocą, której wykreowano przestrzeń stanowi moduł kontenerowy. Został on powielony w taki sposób, aby powstała przyjazna strefa o bardziej nieformalnym charakterze. Przestrzeń służy jako miejsce spotkań, gdzie zderza się relacja twórca- odbiorca i wzajemnie przenika. Widz może również uczestniczyć i współtworzyć dane dzieło, brać w nim czynny udział. Znajdują się tam dwie pracownie - plastyczna i muzyczna. Odbývają się koncerty, przeróżne warsztaty, spotkania autorskie i wernisaże. Miejsce posiada atrakcyjną ofertę rekreacyjną i wypoczynkową. Całe przedsięwzięcie nie zamyka się w sztywnych ramach, ale jest otwarte na nowe inicjatywy i gościnne wydarzenia. Sprzyja to integracji mieszkańców. Cała idea mobilności jest znakomitym przykładem interwencji społecznej, która sprzyja integracji różnych osiedli, dzielnic, a nawet całego miasta.

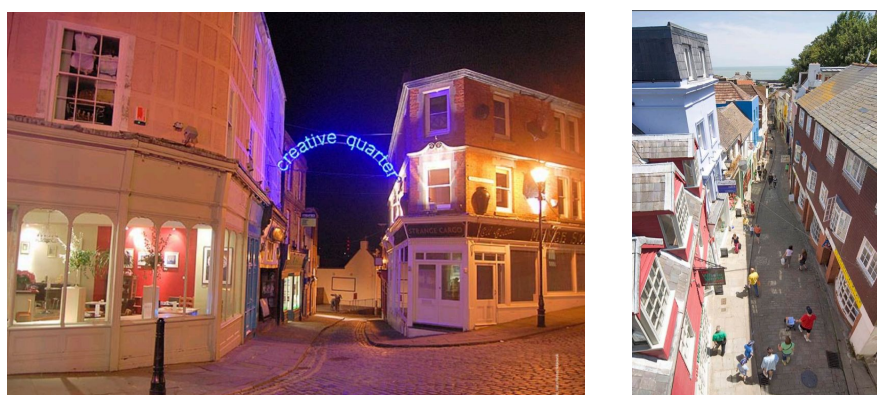

Rys. 2.6. Plan założenia KontenerART 2015

źródło: [strona internetowa: www.wiercinski-studio.com]

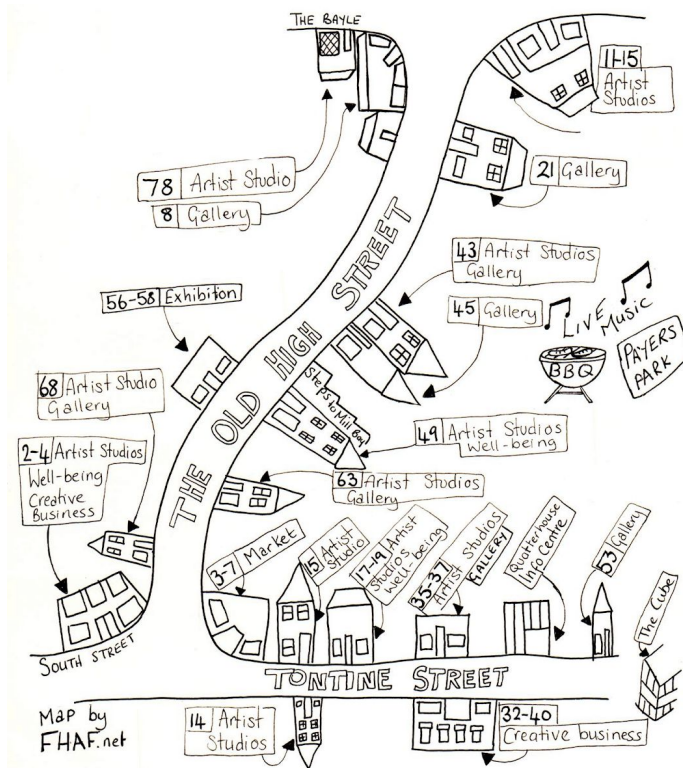
2.3 Przykład rewitalizacji przestrzeni “zapomnianej”

Dickens mówił, że jest to najpiękniejsze miejsce na południowym wybrzeżu Anglii². A o czym mowa? O zapomnianym mieście w Wielkiej Brytanii - Folkestone. Jego historia jest bardzo ciekawa i obfituje w wydarzenia, w których sztuka odgrywa bardzo ważną rolę i znaczenie. Kiedyś miasto to było bardzo znanym i dobrze prosperującym kurortem nadmorskim. Niestety z upływem lat, biznes portowy przejęło sąsiednie miasto Dover, z powodu tańszych połączeń lotniczych brytyjczycy wybierają inne kierunki podróży, a budowa Eurotunelu całkowicie pochłonęła pozostałych turystów. Sytuację, która panowała w mieście bardzo chciał zmienić jeden z mieszkańców, lokalny miliarder - Roger de Haan. Postanowił założyć dwie fundacje, a za cel postawił sobie rewitalizację swojego rodzinnego miasta. Pierwsza jest nadal kontrowersyjna i dotyczy innego problemu architektonicznego, który nie jest tematem rozważań, dlatego warto poruszyć temat drugiej fundacji - Creative Foundation. Zadaniem jej była poprawa wizerunku oraz jakości życia mieszkańców poprzez sztukę. Plan, który został ustalony miał być długofalowy, a do głównych celów należały: utworzenie dzielnicy artystycznej, poprawa poziomu edukacji, organizacja artystycznego triennale. Efekt działalności można zauważyć w Dzielnicy Artystów (Creative Quarter). Znajduje się ona w najstarszej, najbardziej zapomnianej części miasta oraz nieprzyjaznej dla mieszkańców innych dzielnic. De Haan wpadł na pomysł, żeby właśnie tam zaprosić artystów, aby poprawić jej wizerunek. Creative Foundation wykupiło część domów i wynajęło artystom z różnych dziedzin sztuki. Zaczęło kreować się coś na zasadzie kolonii artystów, a efekty były zauważalne bardzo szybko. Można było je dostrzec w postaci pojawiających się na ulicach żywych kolorów, rzeźb, neonów, różnych instalacji i struktur. Miasto ożywiło się na turystów, inwestorów i ludzi biznesu, a to poprawiło charakter miasta. Dzięki “kolonii artystów”, czyli zaproszeniu artystów i studentów sztuk pięknych, mieszkańcy zaczęli wierzyć, że jednak coś może się zmienić i jest szansa na odbudowę oraz stworzenie silnie związanej, równocześnie zróżnicowanej społeczności.

Rys. 2.7. Zdjęcia Creative Quarter w Folkestone
źródło: [strona internetowa: www.creativefolkestone.org.uk]

² C. H. Bishop, *Charles Dickens In Folkestone*, Biblioteka Publiczna Folkestone, Folkestone 1970

Rys. 2.8. Graficzny schemat planu głównej ulicy Old High Street w Creative Quarter
 źródło: [strona internetowa: www.fhaf.net]

2.4 Obraz szklanej fasady

Aspekt połączenia architektury ze sztuką warto poruszyć również na poziomie bardziej abstrakcyjnym. Często tego typu obiekty są wykończone przeszkleniami, stanowią substancję przezroczystą. Obserwując tak skonstruowaną elewację możemy dostrzec w taflach szyb przeróżne obrazy, ślady czy odbicia. Stanowią one nieco zniekształcone odwzorowanie codziennego życia miasta.³

Myśląc o tym w ten sposób możemy kreować i obserwować otaczającą nas przestrzeń i ludzi w kompletnie inny sposób. Te dwie płaszczyzny postrzegania przenikają przez siebie. Pragniemy wtedy spojrzeć głębiej, dostrzec coś z pozoru nieuchwytnego. Tak jak w architekturze patrzymy na to co zewnętrzne z ciekawością na to co skrywa wnętrze. Niwelują się wtedy bariery w postrzeganiu, a tworzy się z kolei relacja widz - przestrzeń. Bryły nie są zwykłymi obiektami, lecz są kreatorem doznań na różnych płaszczyznach- wizualnej, filozoficznej, duchowej, metafizycznej.

“Fasady są jak ekrany, na których wyświetlana jest nieustanna entropia miasta, a różne stadia zniszczenia ukazane są obok siebie. [...] Jednak fasady ukazują również, jak doświadczanie miasta może zmieniać się pod wpływem czasu i w zależności od indywidualnego podejścia.”⁴

³ Remigiusz Koniecko, *Miasto i jego ukryty wymiar w sztuce*, Poznań 2013

⁴ B. van Berkel, C. Bos, *Niepoprawni wizjonerzy*, przeł. H. Szulczewska, „Murator”, Warszawa 2000

2.5 Wnioski

Ścisłe zależności pomiędzy sztuką a architekturą i jej wpływ na kształtowanie przestrzeni publicznej zostały dokładnie omówione i przeanalizowane przez twórców z zakresu architektury, filozofii, sztuki, fotografii i literatury w zbiorze esejów "Miasto w sztuce - sztuka miasta". Poruszony został aspekt inspiracji miasta sztuką, które tworzy wciąż ewoluujące metafory życia. Powiązane jest to z wpływem działań strefy artystycznej na tworzenie przestrzeni miejskiej i planowanie urbanistyczne.

Moment "wysokoku" architektury powoduje nagły wzrost zainteresowania mieszkańców. Czy to na terenie bardziej lub mniej zorganizowanym, takie zmiany mogą zmienić charakter otaczającej przestrzeni. Niezwykle ważne jest to na terenach zapomnianych, gdzie brakuje tego typu infrastruktury. Nowa architektura, która wzbudza ciekawość i przyciąga społeczność kreuje przy okazji przestrzeń publiczną. Ważny jest kontekst i idea, którą posługują się twórcy, ponieważ celem jest zachwycenie odbiorców, wzbudzenie emocji, doświadczenie wraz z twórcą, poczucie bezpieczeństwa i wspólnoty.

Zachodzenie takich zjawisk przestrzennych wpływa na sytuację na płaszczyźnie kulturowej, społecznej i estetycznej. Połączenie tych dwóch aspektów architektury i sztuki może być początkiem wielkich zmian i wpływać na sytuację również innych obszarów, angażując je w podobne działania.

3. ANALIZA SPOŁECZNO - PRZESTRZENNA GDAŃSKA

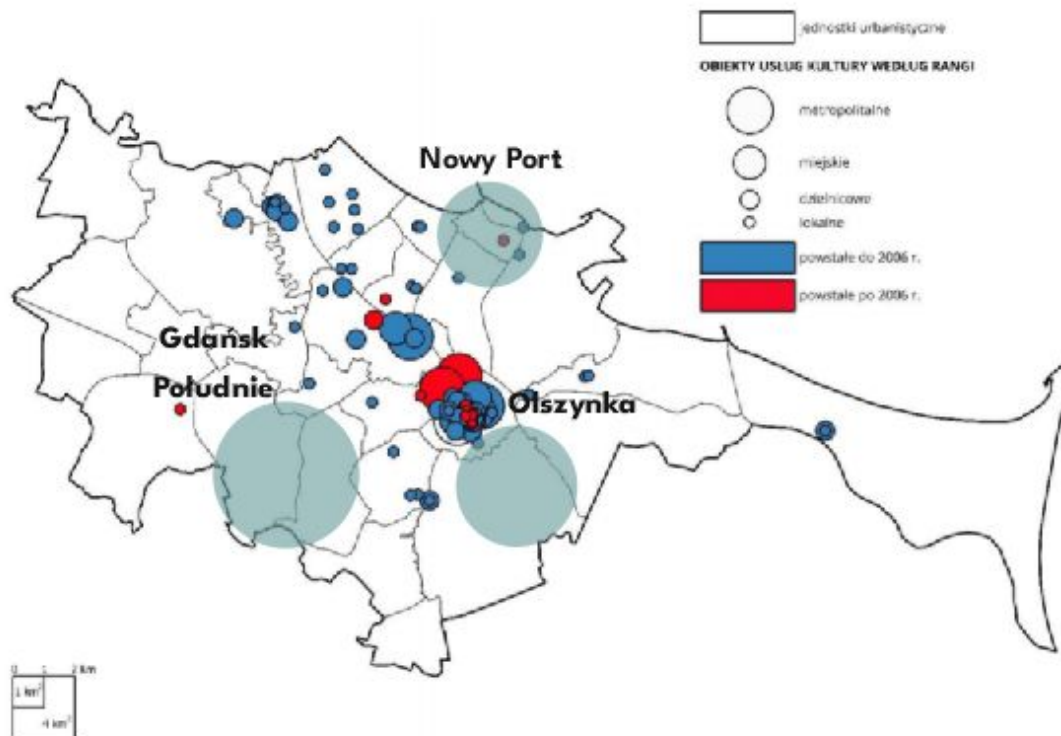
3.1 Ogólna charakterystyka miasta w aspekcie kulturowym

Gdańsk jest miejscem na mapie Polski, gdzie od wieków przenikają się różne kultury, tradycje, religie, języki i narodowości. Historia miasta, obrazuje jak często można było zauważyć tu migracje ludności. Gdańsk jest stworzony z dziedzictwa materialnego i duchowego, poczucia wolności, niesamowitej historii, atrakcyjnej lokalizacji, a wreszcie potencjału mieszkańców. Te wszystkie aspekty silnie wpływają na kreowanie kultury w mieście. W przeciągu ostatnich kilku lat Gdańsk stał się jednym z najważniejszych ośrodków kulturowych w kraju. Polityka i działania podejmowane w mieście służą zwiększeniu aktywizacji mieszkańców do jeszcze bardziej czynnego ich uczestnictwa w różnych wydarzeniach. Kultura jest jednym z priorytetów we wzmacnianiu rozwoju miasta. Stosunkowo nowo powstałe obiekty takie, jak Europejskie Centrum Solidarności, Muzeum II Wojny Światowej czy Gdański Teatr Szekspirowski stanowią silne atraktory i umacniają tożsamość i wspólnotę Gdańska. Mocno rozwija się scena artystyczna, a szczególnie wystawowa i muzyczna. Spowodowane jest to przez stawianie dużego nacisku na rozwój kultury i sztuki w dzielnicach miasta.

3.2 Oferta kulturalna

Z raportu o stanie Gdańska wynika, że w mieście działa 20 publicznych instytucji kultury z 76 oddziałami/filiami. Z oferty w 2019 roku skorzystało 1,4 mln uczestników. Rekordowe odwiedziny uzyskuje Muzeum Gdańska. Placówka ta upowszechnia historyczne i kulturowe dziedzictwo miasta, powodując tym samym wzmocnienie tożsamości gdańszczan. Na przestrzeni ostatnich lat można zauważyć tendencję wzrostową w aktywności kulturalnej gdańszczan w zakresie zwiedzania wystaw i muzeów, oraz spadkową wśród uczestników wydarzeń teatralnych i koncertów. Jedną z najliczniejszych grup instytucji kulturowych stanowią oddziały Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Gdańsku. Z raportu wynika, że około 94 procent mieszkańców wzięło udział w co najmniej jednym wydarzeniu kulturalnym w ostatnim roku, a średnia tych wydarzeń oscyluje na poziomie 4,66 w pięciostopniowej skali. Gdańsk odwiedziło ponad 3 miliony turystów, to znaczy, że z każdym rokiem zauważamy wzrost gości, a najczęstszym odwiedzonym miejscem jest historyczne centrum miasta oraz molo w Brzeźnie. Znaczący wzrost dotyczy również liczby odwiedzających galerie sztuki. Warto wyszczególnić Centrum Sztuki Współczesnej Łaźnia, która ma dwa oddziały- na Dolnym Mieście oraz w Nowym Porcie. Należy zwrócić uwagę, że jest to jeden z najważniejszych oddziałów wystawienniczych sztuki współczesnej w całej Polsce. New Museum of Contemporary Art, które zlokalizowane jest w Nowym Jorku, uznało je za jedno z 400 najciekawszych miejsc wystawiających sztukę współczesną na świecie.⁵

⁵ Biuro Rozwoju Gdańska, *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Gdańska*, Gdańsk 2019

Rys. 3.1. Schemat rozmieszczenia obiektów kultury w Gdańsku
 źródło: [Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Gdańska]

3.4 Wytypowanie obszarów z niedostatkami miejsc o funkcji kulturowej

Po analizie mapy i infrastruktury Gdańska, wytypowałam trzy potencjalne lokalizacje, w których potrzebne są w pierwszej kolejności zmiany, modernizacje i podniesienie jakości przestrzeni.

3.4.1 Nowy Port

Pierwszą z nich jest Nowy Port - przestrzeń nad wodą z widokiem na Twierdzą Wisłoujście. Teren o charakterze portowym ma bardzo duży potencjał, jednak nie został on jeszcze wykorzystany. Dzielnica jest relatywnie cicha, zielona, o przyjaznej skali zabudowy o charakterze małego miasteczka. Niestety słynie z dość zamkniętej społeczności i złego wizerunku. Zagrożeniem dla takiej sytuacji jest gettoizacja terenu, zwiększenie udziału osób wykluczonych społecznie i alienacja z uwagi na opinię miejsca niebezpiecznego. Słabą stroną dzielnicy na pewno jest niedostosowanie oferty organizacji społecznych do potrzeb, deficyt terenów rekreacyjno-sportowych, niska aktywność społeczna mieszkańców czy bezrobocie wśród ludzi młodych z niskim wykształceniem.

3.4.2 Gdańsk Południe

Również warto zwrócić uwagę na teren Gdańska Południe. To właśnie tam odnotowywany jest największy dynamizm wzrostu ludności w mieście. Wyraźnie widać, że średnia wieku jest tu niższa oraz społeczność wyróżnia się większą liczbą osób o wyższym wykształceniu niż w pozostałych częściach Gdańska. Rejon ten ma charakter wyraźnie mieszkaniowy, stanowi pewnego rodzaju

sympialnię miasta. Przez intensywne urbanizowanie terenów pod zabudowę mieszkaniową i podstawową infrastrukturę usługową, widać wyraźne braki na płaszczyźnie kulturowej. Mieszkańcy najczęściej pracują i korzystają z oferty artystycznej innych dzielnic.

3.4.3 Olszynka

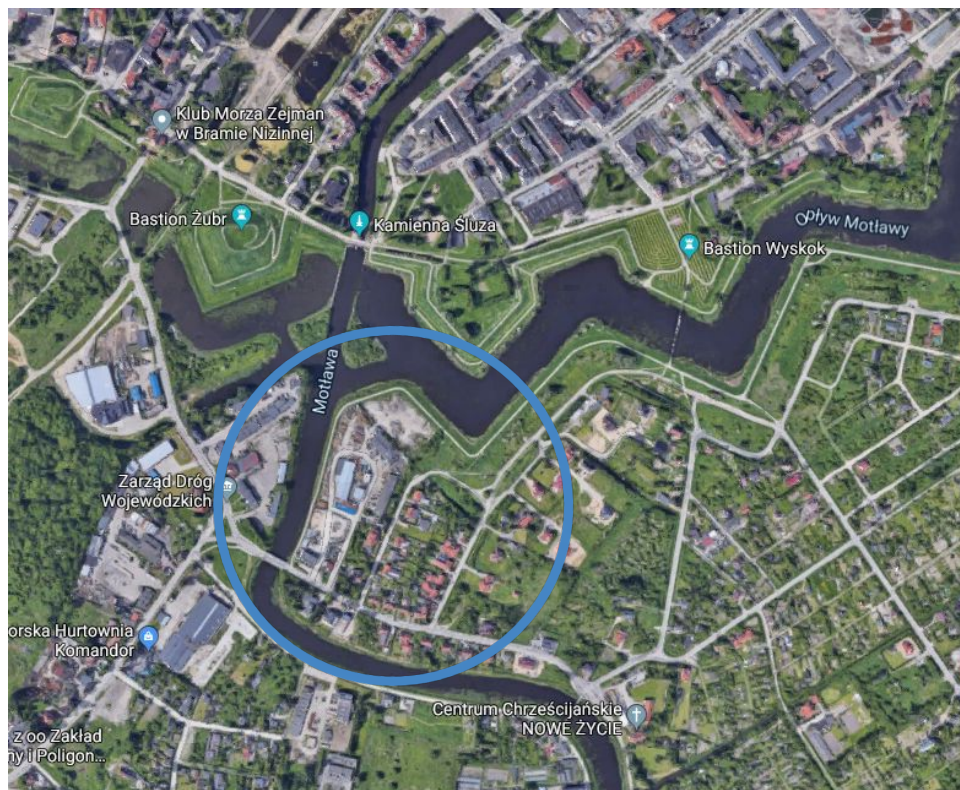
Kolejnym obszarem, który poddałam głębszej analizie jest zaniedbany teren przy Motławie w dzielnicy Olszynka. Podobnie jak w pierwszym przypadku obszar ten pod wieloma względami jest bardzo atrakcyjny i ma ogromny potencjał, na przykład jego lokalizacja przy wodzie z widokiem na historyczne bastiony Dolnego Miasta. Mimo swojej atrakcyjności, Olszynka funkcjonuje jak osobna, odizolowana część miasta. Wydaje się, że zatrzymał tam się czas, a ludzie żyją wolniej. Brak ośrodków kulturalnych oraz miejsc spędzania wolnego czasu nie ułatwia w prawidłowym funkcjonowaniu dzielnicy. Niestety pojęcie przestrzeni publicznej tam nie istnieje.⁶

3.4.4 Wybór lokalizacji

Wyszczególnione tereny wydają się być bardzo interesujące do dalszych rozważań i analiz, aczkolwiek to Olszynka jednocześnie ma największe braki oraz bardzo atrakcyjną lokalizację. Sąsiedztwo Dolnego Miasta, w którym strefa artystyczna prężnie się rozwija, poprzez organizację różnych festiwali (FETA, Narracje) i Centrum Sztuki Współczesnej Łaźnia oraz obserwując jakie skutki mają te działania i jak zmieniła się wcześniej bardzo zamknięta lokalna społeczność - naturalnym jest, aby poddać takim zabiegom teren sąsiedni.

⁶ Biuro Rozwoju Gdańska, *Gminny Program Rewitalizacji Miasta Gdańska na lata 2017-2023*, Gdańsk 2017

4. ANALIZY SPOŁECZNO - URBANISTYCZNE WYBRANEGO OBSZARU

Rys. 4.1. Fragment mapy satelitarnej z zaznaczeniem wybranej lokalizacji
źródło: [strona internetowa: www.google.pl/maps]

4.1 Historia

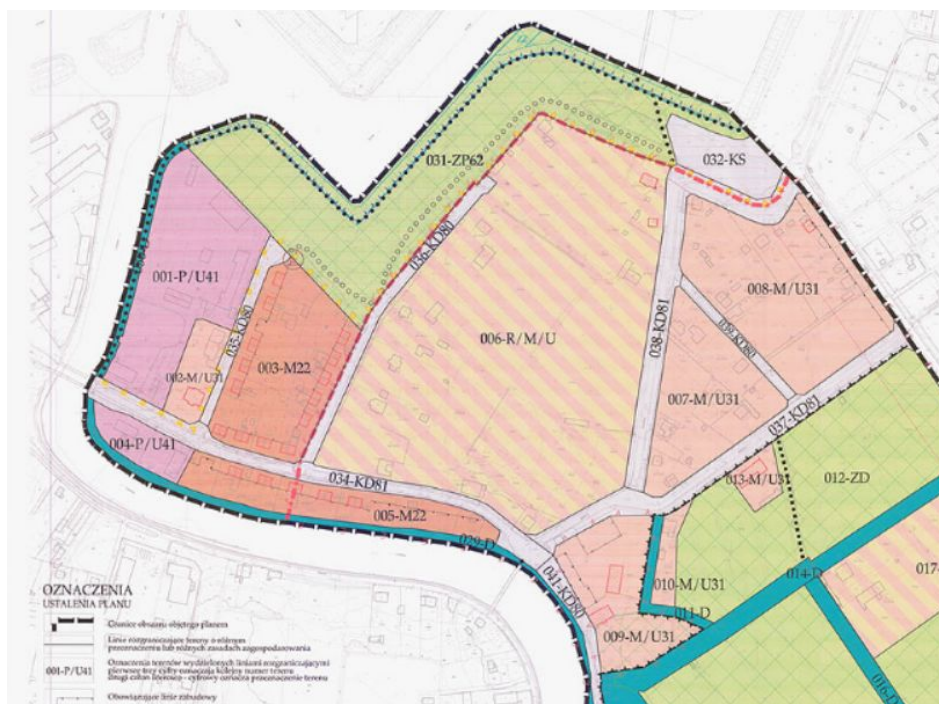
Olszynka jest dzielnicą w Gdańsku, która całkowicie jest zlokalizowana na Żuławach, na terenie gdzieśgdzie depresyjnym. Od północy graniczy z Dolnym Miastem, dzielnicą Rudno i Orunią, a od wschodu sięga granic administracyjnych Gdańska. Początkowo był to teren leśny, który stopniowo został coraz bardziej eksploatowany. Obszar umownie był podzielony na Małą Olszynkę, która nie była zamieszkała i jedynie znajdował się tam wiatrak odwadniająca nad Motławą oraz Wielką Olszynkę, która skupiała się przy trzech poprowadzonych drogach wzdłuż rowów odwadniających. Teren Olszynki stanowią głównie tereny działkowe oraz zabudowa jednorodzinna.

Od początku istnienia panuje tu sielankowy krajobraz i nastrój. Zdeterminowane jest to niską zabudową, dużymi obszarami działkowymi, polami uprawnymi oraz gęstą siecią melioracyjną rowów i kanałów. Wydawać by się mogło że czas się tutaj zatrzymał. Będąc na Olszynie, otacza nas naturalna cisza i nie odczuwamy tam zgiełku typowego dla dużego miasta, którego doświadczamy w dzielnicach obok.

4.2 Oferta kulturowa obszaru

Niestety obecnie Olszynka nie oferuje atrakcyjnych miejsc do spędzania wolnego czasu przez dzieci, młodzież, dorosłych i całe rodziny. Ma natomiast niezwykle duży potencjał, ponieważ zlokalizowana jest w sąsiedztwie Dolnego Miasta oraz jest położona nad wodą wzdłuż bastionów. Dzięki temu możliwy jest rozwój usług związanych z wodą - spływy kajakowe, rowery wodne, wydarzenia plenerowe, funkcji turystycznej i rekreacyjnej - trasy spacerowe, zaplecze gastronomiczne i usługowe oraz działalności kulturalnej- festiwal FETA, Narracje.

4.3 Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego

Rys. 4.2. Fragment Miejskowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego dzielnicy Olszynka
źródło: [strona internetowa: www.gdansk.pl]

Wybrany teren na Olszynie w planie miejscowym podzielony jest na trzy fragmenty- teren przeznaczony pod rekreację, ewentualne usługi i zabudowę mieszkaniową. Poniżej wyszczególniono najważniejsze zapisy.⁷

4.3.1 Teren zabudowy produkcyjno - usługowej (P/U41)

Teren o powierzchni 1,89 ha, który jest przeznaczony pod zabudowę produkcyjno- usługową.

Funkcje wyłączone:

- usługi zdrowia, oświaty, turystyki pobytowej,
- obiekty zamieszkania zbiorowego (poza hotelem i motelem)

⁷ Portal Miasta Gdańska, *Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Olszynka Zachód w mieście Gdańsku*, Gdańsk 2009

- obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m².

Zasady kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu:

- wielkość powierzchni zabudowy w stosunku do powierzchni działki: maksymalnie 60%,
- minimalny procent powierzchni biologicznie czynnej: 10% powierzchni działki,
- intensywność zabudowy: maksymalna 1,5,
- wysokość zabudowy: maksymalna 9 m,
- kształt dachu: stromy o nachyleniu połaci symetrycznym względem kalenicy pod kątem do 50°,
- formy zabudowy: dowolne.

Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego, zabytków, krajobrazu kulturowego oraz dóbr kultury współczesnej:

- teren objęty strefą konserwatorskiej ochrony archeologicznej,
- teren położony w strefie przedpola fortyfikacji bastionowych Gdańska oraz w strefie ekspozycji historycznego Śródmieścia.

Sposoby i terminy tymczasowego zagospodarowania terenu:

- zakaz tymczasowego zagospodarowania.

Oczekiwane rezultaty:

- poprawa wizerunku terenu,
- poprawa stanu technicznego infrastruktury technicznej,
- poprawa parametrów użytkowych i estetycznych zabudowy oraz jej stanu technicznego.

4.3.2 Teren zabudowy mieszkaniowo - usługowej (M/U31)

Teren o powierzchni 0,34 ha, który jest przeznaczony pod zabudowę mieszkaniowo- usługową.

Funkcje wyłączone:

- małe hurtownie do 2000 m² powierzchni,
- salony samochodowe (z serwisem)

Zasady kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu:

- wielkość powierzchni zabudowy w stosunku do powierzchni działki: maksymalnie 30%,
- minimalny procent powierzchni biologicznie czynnej: 40% powierzchni działki,
- intensywność zabudowy: maksymalna 0,5,
- wysokość zabudowy: maksymalna 9 m,
- kształt dachu: stromy o nachyleniu połaci symetrycznym względem kalenicy pod kątem do 50°,
- formy zabudowy: wolno stojąca lub bliźniacza.

Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego, zabytków, krajobrazu kulturowego oraz dóbr kultury współczesnej:

- teren objęty strefą konserwatorskiej ochrony archeologicznej,

- teren położony w strefie przedpola fortyfikacji bastionowych Gdańska oraz w strefie ekspozycji historycznego Śródmieścia,
- w oznaczonym na planie budynku o wartościach kulturowych - budynek nr 5 przy ul. Olszyńskiej - ochronie podlega charakter budynku, jego detal architektoniczny.

Sposoby i terminy tymczasowego zagospodarowania terenu:

- zakaz tymczasowego zagospodarowania.

Oczekiwane rezultaty:

- poprawa wizerunku terenu,
- zachowanie i wyeksponowanie wartości kulturowych istniejącej zabudowy,
- poprawa parametrów estetycznych i użytkowych istniejącej zabudowy.

4.3.3 Teren zieleni urządzonej (ZP62)

Teren o powierzchni 4,32 ha, który jest przeznaczony pod teren zieleni urządzonej z prawym wałem przeciwpowodziowym Oplywu Motławy.

Funkcje wyłączone:

- obiekty obsługujące użytkowników nie wymagające pozwolenia na budowę.

Zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego:

- ustala się ciągi piesze, które łączą różne obszary,
- ciąg widokowy na koronie wału przeciwpowodziowego w kierunku Dolnego i Głównego Miasta.

Zasady kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu:

- minimalny procent powierzchni biologicznie czynnej: 80% powierzchni działki.

Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego, zabytków, krajobrazu kulturowego oraz dóbr kultury współczesnej:

- teren objęty strefą konserwatorskiej ochrony archeologicznej,
- teren położony w strefie przedpola fortyfikacji bastionowych Gdańska oraz w strefie ekspozycji historycznego Śródmieścia.

Zasady ochrony środowiska i przyrody:

- obszar położony w granicach Ogólnomiejskiego Systemu Terenów Aktywnych Biologicznie (OSTAB),
- zachowanie istniejącej zieleni wysokiej i obsadzeń glogowych nad Oplywem Motławy,
- realizacja ciągów pieszych z wykluczeniem materiałów bitumicznych.

Sposoby i terminy tymczasowego zagospodarowania terenu:

- zakaz tymczasowego zagospodarowania.

Oczekiwane rezultaty:

- poprawa wizerunku terenu,
- zachowanie i wyeksponowanie tradycji historycznej miejsca,
- uporządkowanie przestrzeni publicznej,

- kształtowanie zieleni i małej architektury w nawiązaniu do struktury historycznej.

4.4 Analiza SWOT

4.4.1 Słabe strony

1. Warunki naturalne

Wybrany teren znajduje się na obszarze zalewowym. Dawniej pełnił strategiczną rolę w obronie grodu. Poprzez regulację poziomu wody w miejskich fosach, doprowadzano do zalania obecnej Olszynki. Dzisiaj z przyczyn naturalnych jest to jedna z dzielnic najbardziej narażonych na to zjawisko.

2. Infrastruktura

Na analizowanym obszarze występuje bardzo niska jakość przestrzeni publicznych, wręcz można powiedzieć, że jej nie ma. Większość interakcji między mieszkańcami zachodzi w rejonie usług - osiedlowych sklepów. Brakuje ciekawych miejsc spędzania wolnego czasu przez dzieci, młodzież, dorosłych i przez całe rodziny. Również problemem jest brak wydzielonych miejsc parkingowych, podjazdów dla niepełnosprawnych oraz stan dróg. W wielu miejscach można zauważyć zły stan techniczny domów oraz kanalizacji, a to wiąże się z trudniejszymi warunkami życia.

3. Aspekt społeczny

W przekonaniu mieszkańców Gdańska, dzielnica ma raczej zły wizerunek. Napotykamy tam problem alkoholizmu, narkomanii, rosnącej przestępczości oraz bezradności wobec niewłaściwych zachowań. Wpływa to na trochę wyższą stopę bezrobocia i grupę osób długotrwale bezrobotnych.

4. Charakter

W powszechnym przekonaniu na Olszynie jest niski poziom bezpieczeństwa, który może być spowodowany nie racjonalnym przeznaczeniem terenów.

4.4.2 Zagrożenia

1. Warunki naturalne

Rozwój nielegalnych wysypisk śmieci poprzez brak edukacji mieszkańców w zakresie świadomości ekologicznej. Wiąże się to z zaburzeniem wizerunku dzielnicy.

2. Infrastruktura

Brak środków na poprawę jakości przestrzeni publicznych i pół publicznych, które są niezbędne do prawidłowego funkcjonowania społeczności.

3. Aspekt społeczny

Zwiększenie się udziału osób wykluczonych społecznie, w wyniku bezrobocia oraz nałogów i nie prawidłowego funkcjonowania ze społecznością lokalną.

4. Charakter

Jeśli nie nastąpią stosunkowo szybkie zmiany, zagrożeniem może być gettoizacja dzielnicy z uwagi na zły wizerunek.

4.4.3 Mocne strony

1. Warunki naturalne

Atrakcyjne turystycznie położenie nad wodą (nad Oplywem Motławy). Mieszkańcy doceniają ciszę, spokój, atrakcje rekreacyjne, jak np. kajaki czy dostęp do terenów zielonych. Lokalizacja dzielnicy w sąsiedztwie centrum Gdańska- Śródmieścia i wszystkich funkcji z nim związanych (kina, teatry, ciekawe przestrzenie publiczne i wiele innych).

2. Infrastruktura

Duża powierzchnia terenów zieleni rekreacyjnej. Atutem jest ciąg terenów z widokiem na bastiony Dolnego Miasta. Również przeważająca zabudowa jednorodzinna, wywołująca uczucie spokojnej enklawy w mieście.

3. Aspekt społeczny

Silna tożsamość lokalna mieszkańców obszaru oraz patriotyzm lokalny spowodowany dziedzictwem historycznym obszaru. Dzięki temu rozwija się coraz więcej organizacji społecznych zaangażowanych w działania na rzecz dzielnicy.

4. Charakter

Na pewno bardzo czytelne jest dziedzictwo kulturowe i historia tego obszaru. Czujemy kameralną atmosferę dzielnicy oraz trochę jej "wiejskość".

4.4.4 Szanse

1. Warunki naturalne

Rozwój usług związanych z wodą – spływy kajakowe, rowery wodne, wydarzenia plenerowe. Kontynuacja ruchów i działań, które już pozytywnie wpływają na rewitalizację Dolnego Miasta.

2. Infrastruktura

Dzielnica mieszkaniowa z rozbudowaną siecią przestrzeni publicznych i terenów rekreacyjnych, z zachowaniem swojej autentyczności i spokojnego, harmonijnego charakteru.

3. Aspekt społeczny

Integracja mieszkańców w celu aktywizacji społeczności lokalnej. Z tego wynikać będzie rozwój działalności kulturalnej, przykładowo takich festiwali jak FETA czy Narracje. Te procesy z kolei wpłyną na promocję dzielnicy wśród innych mieszkańców Gdańska

4. Charakter

Poprawa wizerunku jest tu kluczowym elementem. Dzielnica o spokojnej atmosferze, która jest spójną kontynuacją Śródmieścia i zmian tam zachodzących.

4.5 Zagrożenie powodziowe

Analizując uwarunkowania naturalne Olszynki, warto wrócić jeszcze do tematu zagrożenia powodziowego. Sporządzone mapy wykazują, że w razie zniszczenia lub uszkodzenia wałów przeciwpowodziowych i wałów przeciwsztormowych, obszar ten w całości zostanie zalany. Dzielnica

jest narażona także na zalanie wodami Śródlądowymi (Kanał Raduni). Z kolei prawdopodobieństwo powodzi wodami Zatoki Gdańskiej jest niższe dla tego terenu i wynosi raz na 500 lat. Mimo wszystko niezwykle ważne jest racjonalne podejmowanie działań i wdrażanie efektywnych strategii w celu uniknięcia negatywnych sytuacji i skutków.⁸

4.6 Własność gruntów

- Skarb Państwa, jeżeli występuje w zbiegu z użytkownikami wieczystymi
- Jednoosobowe spółki Skarbu Państwa, przedsiębiorstwa państwowe i inne państwowe osoby prawne
- Gminy i związki międzygminne, jeżeli nie występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi
- Gminy i związki międzygminne, jeżeli występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi
- Osoby fizyczne
- Spółdzielnie
- Kościoły i związki wyznaniowe
- Powiaty i związki powiatów, jeżeli nie występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi
- Województwa, jeżeli nie występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi
- Województwa, jeżeli występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi
- Spółki prawa handlowego i inne podmioty ewidencyjne
- Osoby fizyczne we współwłasności z osobami prawnymi

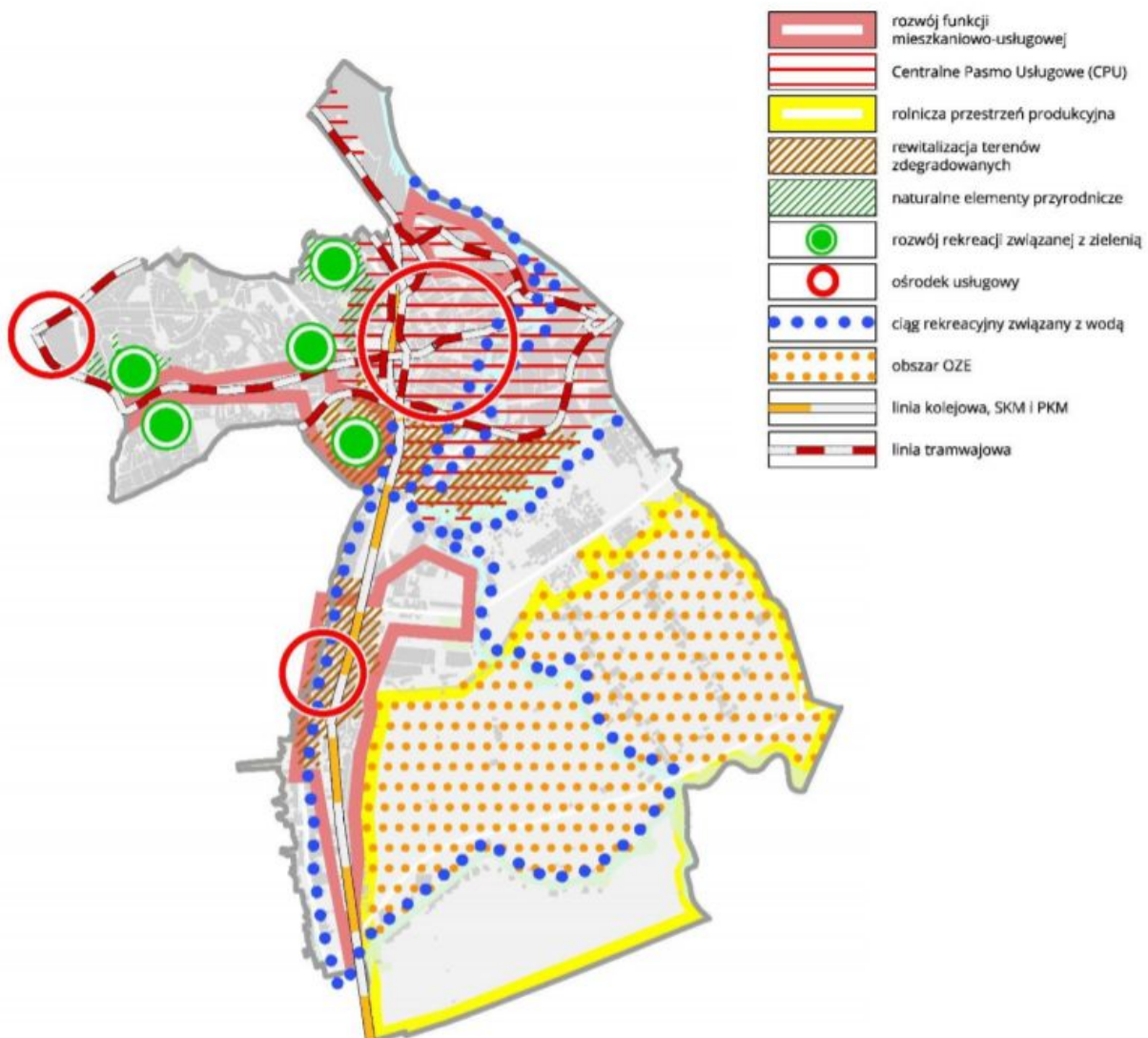

Rys. 4.3. Fragment mapy obrazujący własność gruntów
 źródło: [strona internetowa: Interaktywny Plan Gdańska]

⁸ Dane z Hydroportalu publikującego mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego

5.KIERUNKI ROZWOJU

W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gdańska⁹ zostało poruszonych kilka kwestii dotyczących dzielnicy Olszynka. Za cel obrano stworzenie systemu bulwarów nadwodnych i przestrzeni rekreacyjnych wzdłuż Motławy i Martwej Wisły. Następnie budowa jednostek mieszkaniowych, mieszkaniowo- usługowych i usługowo- przemysłowych. Dużą część obszarów przeznaczają się na kompleksy użytków rolnych. Wypełnią one luki w planie dzielnicy. Powstanie zwarta struktura o w pełni wyposażonym układzie funkcjonalnym.

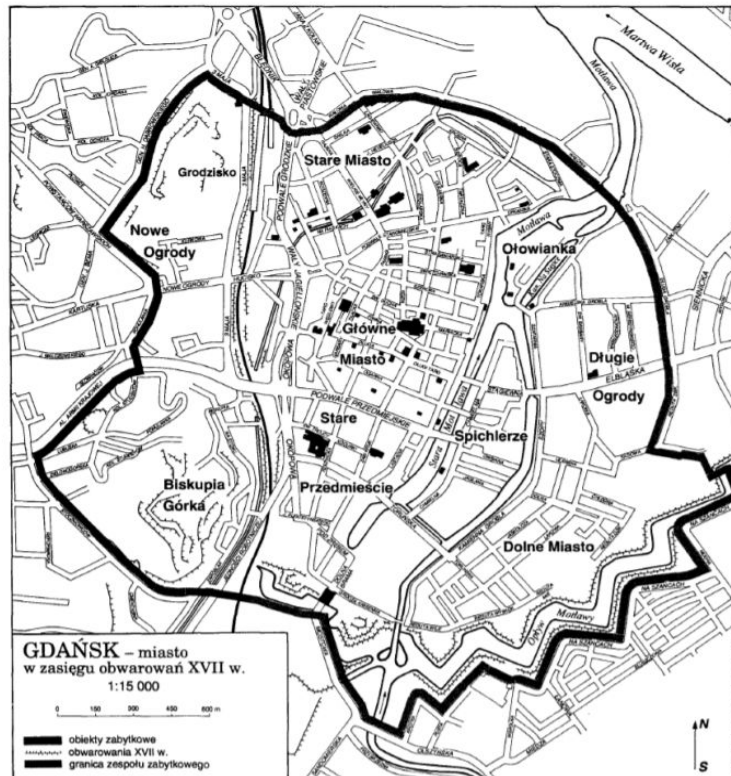

Rys. 5.1. Główne kierunki rozwoju dzielnicy

źródło: [Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Gdańska]

⁹ Biuro Rozwoju Gdańska, *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Gdańska*, Gdańsk 2019

Część obszaru należy do zabytkowego zespołu i została objęta gminnym programem rewitalizacji, co w przyszłości ma przynieść poprawę warunków życia i jego jakości. Pomiędzy ulicą Miedza i Olszyńską mieści się zachowana historyczna struktura przestrzenna - dziedziniec z częścią zabudowań gospodarczych i dworem oraz relikty parku. Racjonalne cele i prawidłowo obrany kierunek rozwoju zmieni historyczne oblicze przedmieść Gdańska. Obecnie inwestorzy nie są skłonni do inwestowania na Olszynie z wielu powodów. Zauważalne są jedynie pojedyncze nowo budowane zespoły - przykładowo Osiedle Nowa Forma projektu pracowni FORT.

Rys. 5.2. Obszar zespołu zabytkowego objęty ochroną
źródło: [Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Gdańska]

6.OPIS KONCEPCJI

6.1 Podstawa opracowania

- mapa sytuacyjno- wysokościowa do celów projektowych
- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Olszynka Zachód w mieście Gdańsku
- dokumentacja fotograficzna stanu przeszłego i istniejącego
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Gdańska
- Gminny Program Rewitalizacji Miasta Gdańska na lata 2017-2023

6.2 Przeznaczenie i program użytkowy

Przedmiotem opracowania jest projekt zespołu budynków o dominującej funkcji kulturotwórczej. Kompleks o charakterze rekreacyjnym, kulturalnym, usługowym, wystawienniczym oraz mieszkaniowym.

Wszystkie budynki są nowoprojektowane i mają być uzupełnieniem historycznej zabudowy Olszynki, z poszanowaniem istniejącego układu. Możemy wyróżnić tu tymczasowe budynki pawilonów wystawienniczych, scenę, kompleks gastronomiczny, centrum warsztatowe, biuro obsługujące całe założenie oraz Kolonię Artystów - obiekt mieszkalno - warsztatowy.

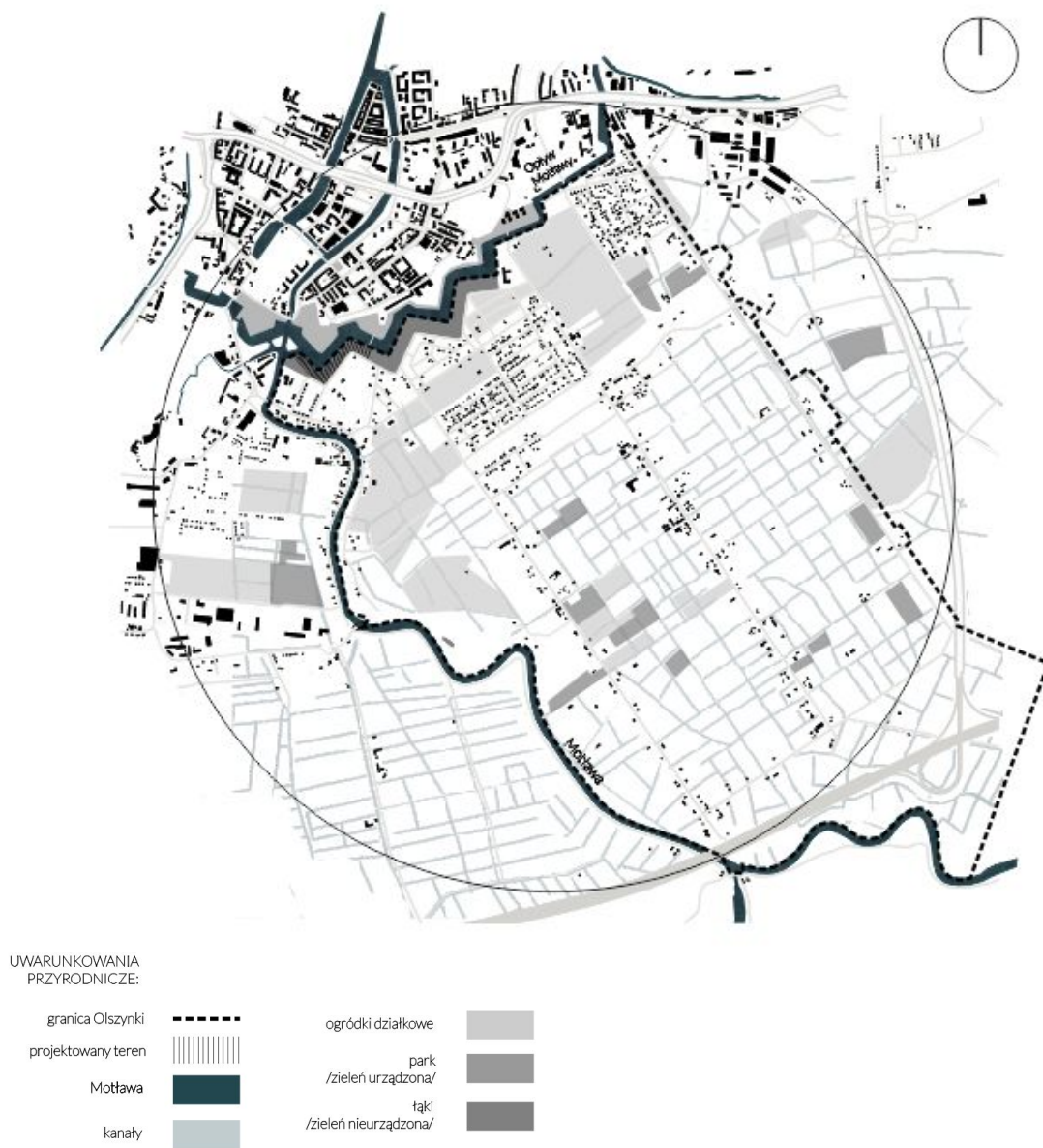
6.3 Analizy urbanistyczne

6.3.1 Schwarzplan

Rys. 6.1. Schwarzplan
źródło: [opracowanie własne]

6.3.2 Uwarunkowania przyrodnicze

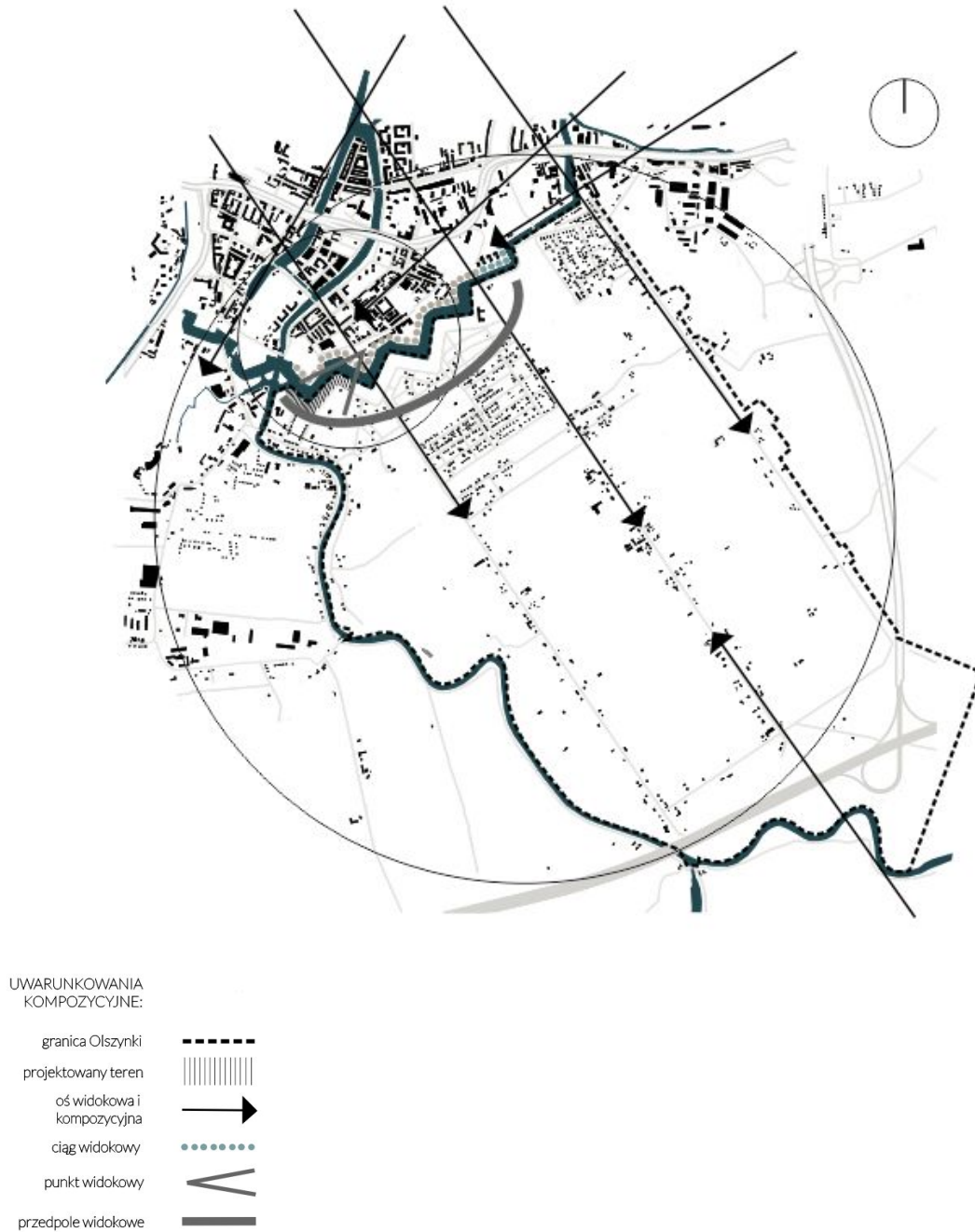
Rys. 6.2. Uwarunkowania przyrodnicze
źródło: [opracowanie własne]

Wnioski:

- duża powierzchnia terenów zielonych
- zdecydowana przewaga zieleni niskiej nieuporządkowanej
- duża powierzchnia nieużytków
- brak wysokiej jakości przestrzeni publicznych

Zaleca się pozostawienie terenów zieleni wzdłuż wody oraz ich uzupełnienie. Również ważne jest wykorzystanie sąsiedztwa Mottawy oraz poszanowanie historycznego układu kanałów.

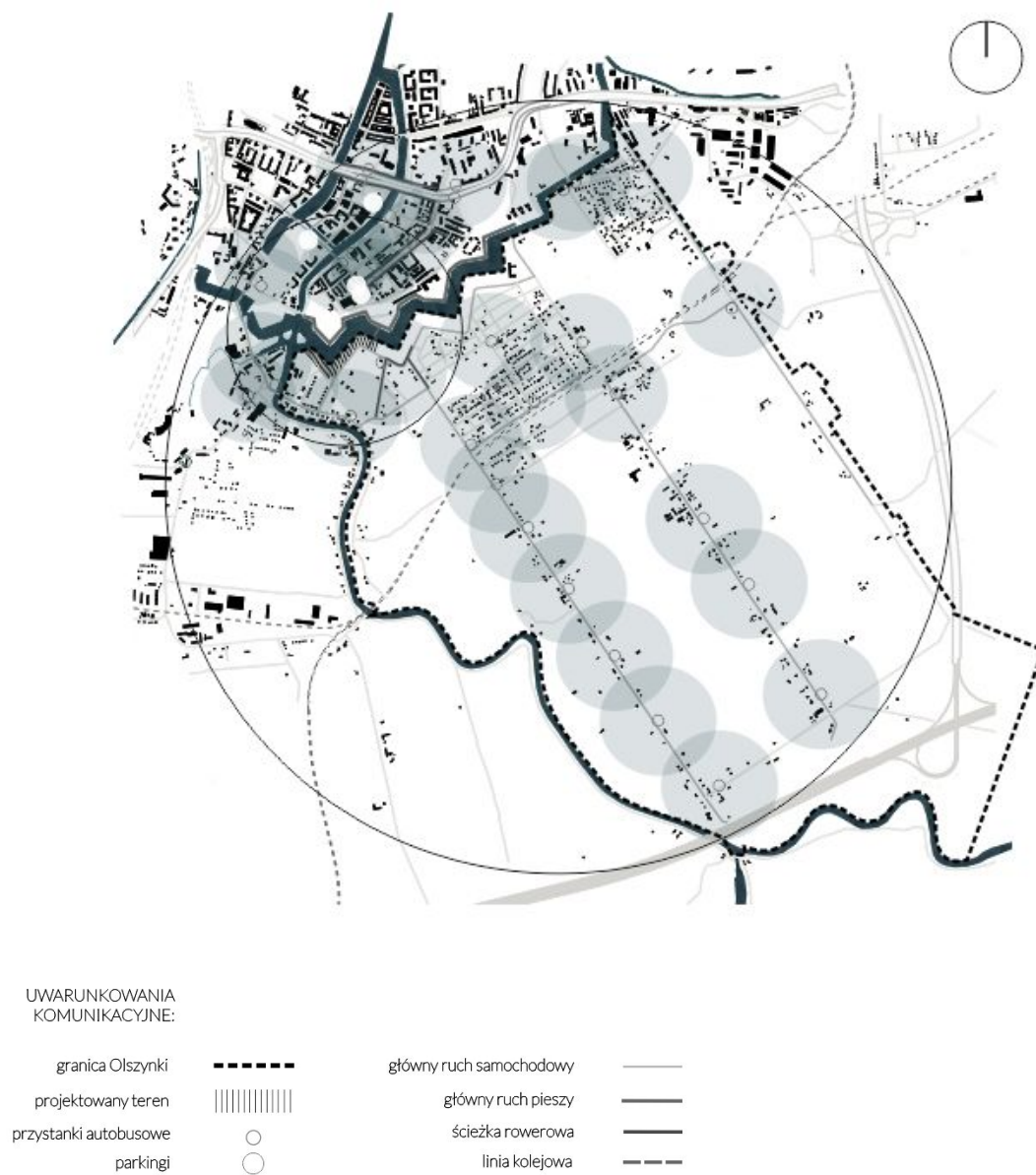
6.3.3 Uwarunkowania kompozycyjne

Rys. 6.3. Uwarunkowania kompozycyjne
źródło: [opracowanie własne]

Zaleca się zachowanie otwarcia widokowego, jakie istnieje zarówno w kierunku południowym i północnym. Równie ważne jest pozostawienie przedpola widokowego na Dolne Miasto.

6.3.3 Uwarunkowania komunikacyjne

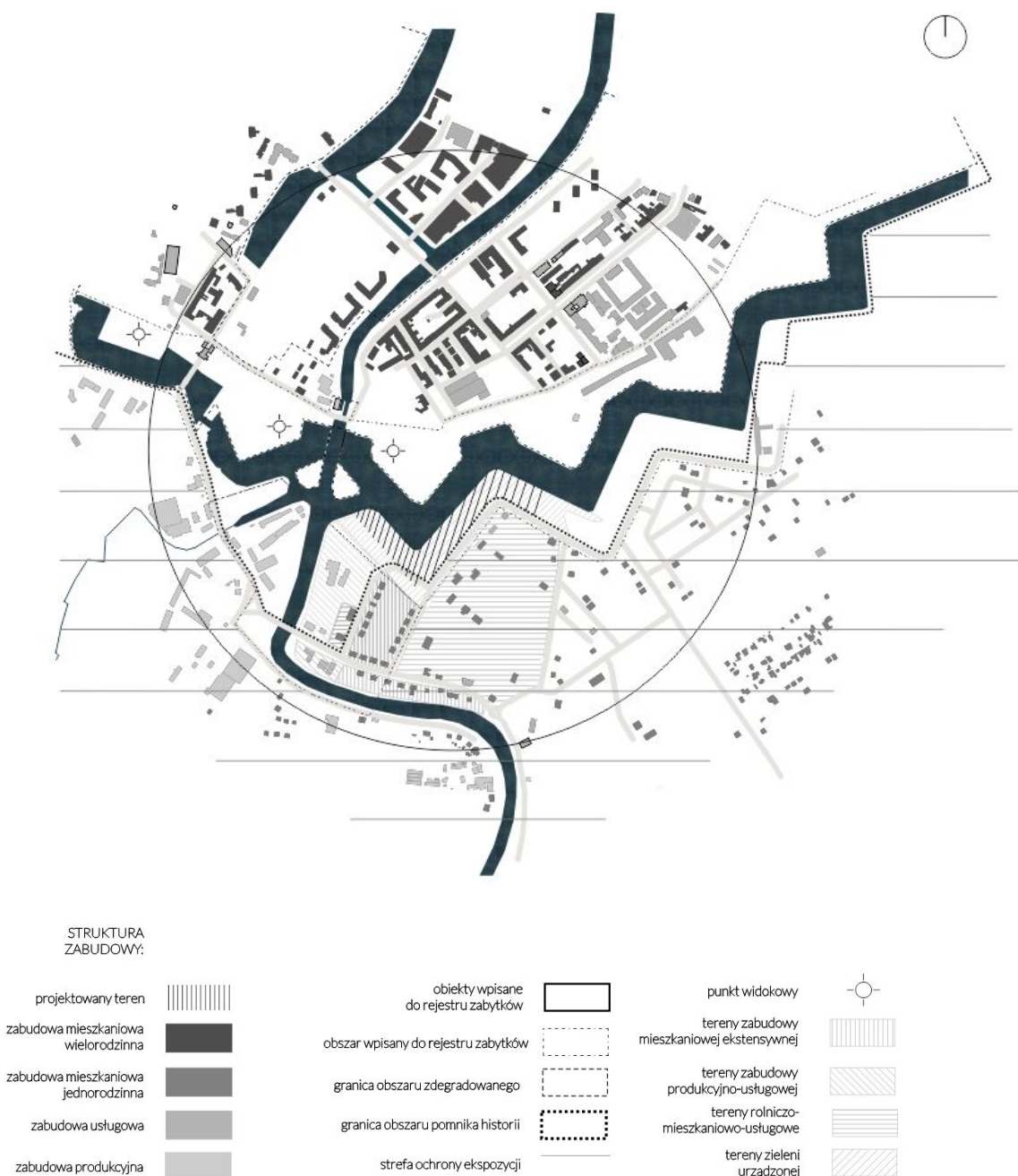
Rys. 6.4. Uwarunkowania komunikacyjne
źródło: [opracowanie własne]

Wnioski:

- zbyt mała ilość przestrzeni i ciągów komunikacyjnych wyłącznie dla pieszych
- dosyć dobre skomunikowanie terenu z centrum miasta
- duża liczba przystanków autobusowych
- słaba stan dróg komunikacji kołowej

Główny ruch pieszy i kołowy występuje na Dolnym Mieście. Olszynka jest dobrze skomunikowana poprzez komunikację publiczną, natomiast stan dróg wymaga naprawy. Zaleca się wprowadzenie ciągów pieszych wzdłuż bastionów po stronie Olszynki i połączenie go z ciągami na północnym brzegu.

6.3.4 Struktura zabudowy

Rys. 6.5. Struktura zabudowy
źródło: [opracowanie własne]

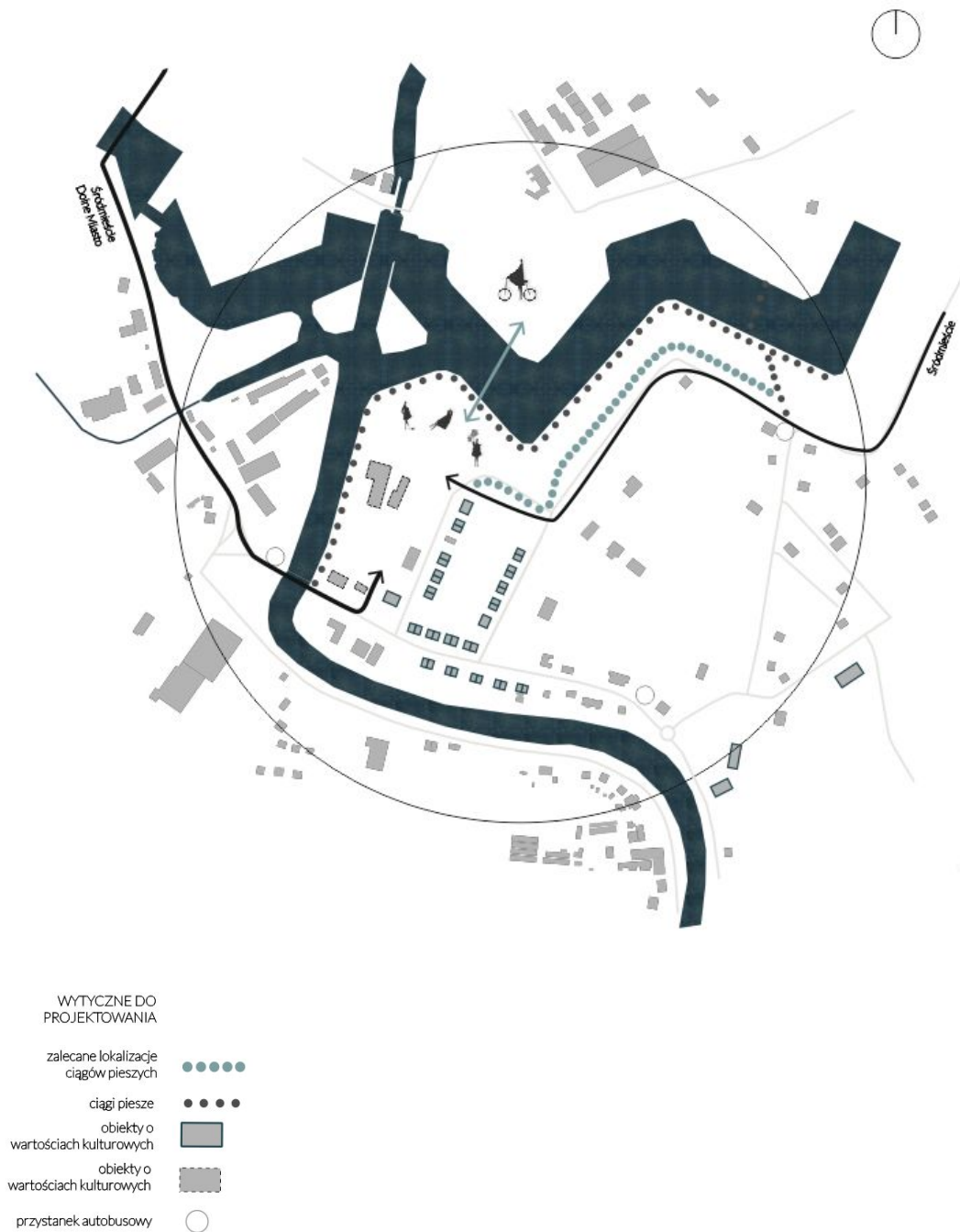
Legenda zgodna z zapisami Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miasta

Wnioski:

- mało zróżnicowany program funkcjonalny
- przeważająca zabudowa mieszkaniowa i produkcyjna
- deficyt obiektów użyteczności publicznej
- część obszarów jest bardzo wartościowa i objęta jest ochroną
- część budynków objętych jest ochroną konserwatorską
- brak przestrzeni publicznych

Zaleca się poszanowanie zabytkowego obszaru w pobliżu działki, na którym obecnie prowadzona jest działalność gospodarcza związana z funkcją produkcyjną. Zaleca się zlikwidowanie funkcji produkcyjnej. Wskazane jest wprowadzenie obiektów wielofunkcyjnych ze szczególnym uwzględnieniem w.w. walorów kulturowych ze względu na przewidywany, prestiżowy rozwój dzielnicy. Zalecane wprowadzenie funkcji miasto- i kulturotwórczych.

6.3.4 Wytyczne do projektowania

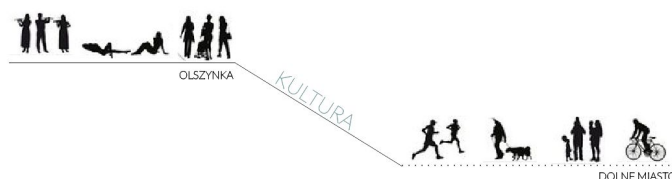

Rys. 6.6. Wytyczne do projektowania
źródło: [opracowanie własne]

Zaleca się zachowanie ciągu pieszego wzdłuż wody oraz wprowadzenie równoległej ścieżki poniżej skarpy. W celu kontynuacji komunikacji z Dolnego Miasta zaproponowano połączenie dwóch przeciwnych brzegów. Również bardzo ważne jest odpowiednie wpisanie nowej kubatury w istniejącą tkankę, która posiada wysokie wartości kulturowe.

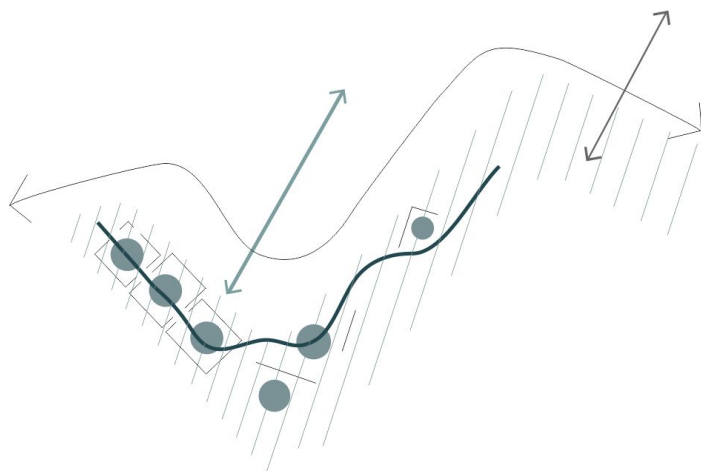
6.4 Założenia ideowe

Wybrana lokalizacja to niewątpliwie bardzo atrakcyjne miejsce z niewykorzystanym potencjałem, szczególnie ze względu na bliskość centrum miasta. Główną barierą jest tu linia wody wraz z ograniczającymi ją bastionami. Stanowi ona jednak niewątpliwie bardzo duży atut i podnosi wartość działki. Celem jest przedłużenie zmian, które zachodzą na terenie Dolnego Miasta. Trwający tam proces rewitalizacji, posługuje się często takimi narzędziami jak sztuka, wydarzenia kulturalne i zachęcanie mieszkańców do poznawania swojej tożsamości. Te wszystkie działania i wiele innych powinno się kontynuować właśnie na sąsiadującej Olszynce, które doprowadzą do ożywienia terenu i spowodują aktywizację społeczności.

Rys. 6.7. Schemat połączenia Olszynka- Dolne Miasto
źródło: [opracowanie własne]

Po wielu analizach, dobrany został odpowiedni program funkcjonalny, który w całości byłby spójny z otoczeniem, w miarę możliwości nie narzucał mu się oraz wpisywał w kontekst. Główną funkcję stanowi tu strefa wystawiennicza z Kolonią Artystów oraz towarzyszący kompleks gastronomiczny. Projekt zakłada również pozostawienie obszarów zielonych, wolnych od zabudowy. Tereny te pełniłyby funkcję rekreacyjną, ale również w trakcie wydarzeń kulturalnych (np. festiwal FETA) stanowiłyby idealną przestrzeń do ekspozycji. Głównym motywem jest płynne połączenie wszystkich funkcji. Kierunki usytuowania brył spowodowane są otwarciem widokowymi oraz podkreślają mnogość powiązań.

Rys. 6.8. Ideogram projektowanego obszaru
źródło: [opracowanie własne]

6.5 Projekt w skali urbanistycznej

1. Lokalizacja

Obszar opracowania rozciąga się wzdłuż fragmentu bastionów w północnej części Olszynki. Ograniczony jest w zdecydowanej części wodą. Od strony wschodniej - przeprojektowaną ul. Pustą wraz z zabudową mieszkaniową, a od południa - ul. Krótką.

2. Powiązania z istniejącym układem komunikacyjnym

Ze względu na charakter projektowanego założenia celem było zapewnienie ruchu komunikacyjnego o spowolnionym ruchu, zapewniającego dostęp do wszystkich obiektów.

W celu zapewnienia odpowiedniego dojazdu do kompleksu, przeprojektowana została ulica Pusta, którą poprowadzono do "kolorowego mostu", w kierunku ulicy Na Szańcach. Połączona została ona z ulicą Krótką przez zastosowanie skrzyżowania o ruchu okrężnym. Spowoduje to wymuszenie ograniczenie prędkości i podniesie poziom bezpieczeństwa.

Ze względu na potrzebę zapewnienia odpowiedniej liczby miejsc parkingowych obsługujących obiekt, zaplanowano szereg miejsc równoległych wzdłuż przeprojektowanej ulicy Pustej. Uwzględniono również miejsca parkingowe dla autokarów, które będą się pojawiać w czasie organizowanych wydarzeń.

3. Mała architektura

Zaprojektowano komplet elementów małej architektury w postaci mebli miejskich oraz widowni przed sceną. Wszystkie elementy są spójne z otoczeniem oraz harmonijnie wpisują się w panującą atmosferę.

4. Zieleń niska

Udział projektowanej zieleni niskiej w obrębie założenia wynosi około 40%, w tym 30% stanowią dachy zielone. Zaprojektowano ją jako element podkreślający naturalny kontekst i ideę projektu. Stanowi ona obszar trawników i dachów zielonych ostatnich kondygnacji Kolonii Artystów, sali warsztatowej oraz budynku biura. Również skarpa została zachowana w naturalny sposób wykorzystując istniejącą zielen i ukształtowanie terenu.

5. Zieleń wysoka

Drzewa istniejące wzdłuż ul. Pustej planuje się w większości zachować, usuwając jedynie część kolidującą z nowo projektowanymi miejscami postojowymi oraz nowym ciągiem ulicy Krótkiej. Planuje się wprowadzić dużą ilość nowych drzew w planowanych pasach zieleni. Zaprojektowano także nowe nasadzenia drzew wysokich wzdłuż ulicy pomiędzy miejscami parkingowymi.

6.6 Projektowane budynki

1. Mobilne pawilony wystawiennicze

Pawilony wystawiennicze w formie modułów tymczasowych. Stanowią czyste tło dla ekspozycji, nie narzucając żadnego charakteru wystawom. Ich mobilność sprawia, że możliwa jest ich dowolna aranżacja. Możemy je ustawiać pojedynczo lub łączyć w większe zespoły w zależności od potrzeb twórcy. Przez zastosowanie odpowiednich systemów pływających, pawilony możemy ustawiać również na wodzie wzdłuż brzegu, zapraszając i zaciekawiając ludzi stojących na bastionach Dolnego Miasta. Ich mobilność sprawia, że możemy zmieniać ich lokalizację i przewozić w inne miejsce w celu promocji dzielnicy Olszynki bądź wydarzeń mających tam miejsce.

2. Scena

Na jednej z osi widokowych znajduje się scena, która zwrócona jest ku wodzie i panoramie Dolnego Miasta. Swoją bryłą spójnie wpisuje się w otoczenie, nie narzucając swojej formy czy kubatury. Przed sceną zaprojektowane zostały siedziska w formie amfiteatru, wykorzystując w części naturalne ukształtowanie terenu.

3. Kompleks gastronomiczny

Bardzo ważny jest także aspekt ekonomiczny takiego złożonego kompleksu, stąd kubatury o funkcji usługowej. Zaprojektowane zostały trzy prostopadłości, z czego jeden jest przekreślony pod kątem względem dwóch pozostałych. W układzie możemy wyróżnić restaurację wraz z pełnym zapleczem kuchennym oraz bary szybkiej obsługi, która odbywa się na zewnątrz. Mimo tego, że bryły są

minimalistyczne, z prostymi elewacjami to zostało wprowadzone nawiązanie do drewnianych detali znajdujących się na sąsiednich domach jednorodzinnych objętych ochroną konserwatorską.

4. Biuro

Jeden z modułów (oparty na siatce 8x8m) pełni funkcję biura obsługującego cały kompleks oraz odbywających się tam wydarzeń. Zlokalizowany jest w sąsiedztwie Kolonii Artystów.

5. Sala warsztatowa

Znajduje się na przedłużeniu biura. Budynek pełni funkcję warsztatową i składa się z dwóch sal, dwóch łazienek oraz zaplecza. Odbywać się tam będą różnego rodzaju wydarzenia, których celem będzie zainteresowanie mieszkańców pojęciem sztuki/kultury i jej wpływ na życie codzienne oraz integracja mieszkańców i ich aktywizacja.

6. Kolonia Artystów

Największy kubaturowo budynek, który swoją historią nawiązuje do dawnej Kolonii Artystów działającej na terenie Stoczni oraz jej odłamów na Dolnym Mieście. Budynek ten zlokalizowano na samym końcu całego założenia. Mieszczą się tam mieszkania dla artystów, którzy to miejsce potraktują jako strefę natchnienia, inspiracji oraz dobrego miejsca do pracy.

6.7 Kolonia artystów

6.7.1. Bryła budynku

Jako wytyczną potraktowano wpisanie się bryły budynku w otaczający teren w sposób jak najmniej inwazyjny. Bardzo ważne jest zachowanie harmonijnego klimatu miejsca, bez zbędnych dominant przestrzennych i kubaturowych. Bryła budynku składa się z dwóch takich samych prostopadłościanów, które przecinają się pod kątem 25° i zlokalizowane są na samym końcu całego założenia urbanistycznego.

6.7.2 Układ komunikacyjny

Na parterze obiekt dostępny jest od strony południowej w dwóch miejscach wejść głównych (po jednym w dwóch przecinających się prostopadłościanach), i w miejscach wyjść ewakuacyjnych prowadzących do klatek schodowych. Główne ciągi komunikacyjne poprowadzone są po obwodzie budynków.

Windy znajdują się symetrycznie po obu stronach klatek schodowych. Na I piętrze zaprojektowano wyraźny podział na strefę komunikacji i odchodzących od niej w linii prostej mieszkań. Drugie piętro części mieszkaniowej łączy się bezpośrednio z dachem zielonym nad skrzydłem strefy warsztatowej.

6.7.3. Układ funkcjonalno-przestrzenny

Na poziomie 0 zaprojektowano reprezentacyjny, przestronny hol, wydzielono strefę sal warsztatowych, węzła sanitarnego oraz recepcję w części zachodniej. Węzły sanitarne zaprojektowano symetrycznie w obrębie traktu północnego i południowego. Na poziomie +1, w części północnej zaprojektowano szereg mieszkań dla przyjeżdżających artystów, które mają wyjście na przestronny wspólny taras. Trakt południowy przeznaczony jest na strefy warsztatowe (miejsca pracy, duże otwarte przestrzenie, strefy inspiracji). Na poziomie +2 traktu północnego powtórzony został układ z poziomu +1, na którym znajdują się 4 mieszkania wyposażone w łazienkę oraz aneks kuchenny. Z tego poziomu zapewnione zostało również wyjście na taras, który znajduje się na dachu traktu południowego.

7. OPIS TECHNICZNY

7.1 Dane techniczne obszaru opracowania

Bilans terenu działek objętych opracowaniem:

- powierzchnia całkowita: 45 790,76 m²
- powierzchnia zabudowy: 1 934,25 m²
- powierzchnie utwardzone: 19 875, 20 m²
- powierzchnie biologicznie czynne: 23 115,740 m²

w tym powierzchnia trawiasta dachów zielonych: 583,30 m²

7.2 Opis części nowoprojektowanej

Wybrany obiekt do analizy jest budynek Kolonii Artystów.

7.2.1 Dane techniczne

- powierzchnia działki: 2228,59 m²
- powierzchnia zabudowy: 718,08 m²
- powierzchnia użytkowa: 1650 m²
- powierzchnia biologicznie czynna: 1635,97 m²

w tym powierzchnia trawiasta dachów zielonych: 525,38 m²

- wysokość budynku: 11,5 m

7.2.2 Układ konstrukcyjny

Projektowany obiekt składa się z 3 kondygnacji nadziemnych. Budynek jest posadowiony na monolitycznej płycie fundamentowej o grubości 50 cm (ewentualne palowanie na kolejnym etapie projektowania).

Część nadziemna budynku opiera się na schemacie płyta-słup bądź płycie żelbetowej opartej na ścianach. Ściany zewnętrzne o grubości 48 cm z bloczków Ytong Energo+, bez konieczności dodatkowego ocieplenia. Słupy o wymiarach 40x40 cm.

Układ mieszany stropów zbrojonych krzyżowo i jednokierunkowo. Stropy międzykondygnacyjne o grubości 25 cm. Klatki ewakuacyjne obudowane monolitycznymi ścianami żelbetowymi o grubości 24 cm. Schody ewakuacyjne prefabrykowane. Windy o konstrukcji stalowej.

7.2.3 Elewacje i ściany wewnętrzne

Znaczną część elewacji pokryto tynkiem zewnętrznym. Występują ściany kurtynowe i panele z blachy trapezowej. Wykorzystano również beton architektoniczny. Ściany wewnętrzne otynkowane z silki o grubościach 18 cm i 12 cm. Systemowe, przeszklone ściany działowe.

7.2.4 Wentylacja

W budynku zaplanowano wentylację mechaniczną wywiewno-nawiewną z odzyskiem ciepła. Wyrzutnie i czerpnie ulokowano na dachu budynku. Szachty wentylacyjne znajdują się w sąsiedztwie pionów ewakuacyjnych. Wentylatornia zlokalizowana jest koło klatek schodowych na półpiętrze.

7.2.5 Instalacje

Budynek wyposażony jest w instalacje:

- wodno-kanalizacyjną- przyłączy do sieci miejskiej
- elektryczną- przyłączy do sieci miejskiej
- ciepłą- pobierana z gruntu, zastosowanie pompy ciepła
- deszczową- woda jest gromadzona, wykorzystywana, a następnie rozprowadzana pod powierzchnią gruntu

7.2.6 Ochrona pożarowa

W budynku występują strefy ZL I i ZL V.

Budynek niski o klasie odporności ogniowej "B".

Wykaz elementów posiadających klasę odporności ogniowej w budynku:

konstrukcja nośna budynku- R120

konstrukcja dachu- R30

konstrukcja stropów- REI 60

konstrukcja ścian zewnętrznych- EI60

konstrukcja ścian wewnętrznych- EI30

W klatkach schodowych przewidziano wykonanie samoczynnych urządzeń oddymiających uruchamianych za pomocą systemu wykrywania dymu. Drogi i wyjścia ewakuacyjne zaprojektowano zgodnie z warunkami technicznymi

7.2.7 Ekologia

Budynek zaprojektowany został w zgodzie z naturą i zrównoważonym rozwojem. Został wyposażony w system paneli fotowoltaicznych, które znajdują się na dachu i umożliwiają pozyskiwanie ciepła z energii słonecznej do przykładowo dogrzania wody. Również przewiduje się wykorzystanie wody szarej do sprzątania, splukiwania wody w toalecie czy podlewania zieleni. Dzięki temu zmniejszymy ilość powstałych ścieków. Zaplanowano energooszczędne wyposażenie budynku oraz użycie materiałów przyjaznych środowisku. Oświetlenie zaprogramowano w taki sposób, aby jak najbardziej zoptymalizować ich użycie (stosowanie czujek ruchu). Z kolei na zagospodarowaniu przestrzennym zastosowano utwardzone ścieżki retencyjne, układając płyty w taki sposób, aby zachować między nimi odstępy 1-2cm.

7.2.7 Dostępność dla osób niepełnosprawnych

Projekt został dostosowany do potrzeb użytkownika przez osoby niepełnosprawne. Wejścia do budynków zaprojektowano bez zastosowania progów, a na kondygnację i piętra prowadzą windy odpowiadające wymiarom manewrowym wózka dla osoby z niepełnosprawnością ruchową. Wszystkie ogólnodostępne toalety są dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych.

7.2.8 Zestawienie pomieszczeń

Poziom	Nazwa	Powierzchnia
Poziom 0	strefa pracy/ odpoczynku	201 m ²
Poziom 0	toaleta	7 m ²
Poziom 0	techniczne	6 m ²
Poziom 0	k. schodowa	18 m ²
Poziom 0	sala warsztatowa	19 m ²
Poziom 0	k. schodowa	19 m ²
Poziom 0	strefa wejściowa	72 m ²
Poziom 0	strefa warsztatowa	104 m ²
Poziom 0	p. socjalne	13 m ²
Poziom 0	toaleta	5 m ²
Poziom 0	toaleta	5 m ²
Poziom 0	biuro	10 m ²
Poziom 0	k. schodowa	22 m ²
Poziom 0	strefa ciszy	19 m ²
Poziom 0	winda	5 m ²
Poziom 0	winda	4 m ²

Poziom	Nazwa	Powierzchnia
Poziom 1	k. schodowa	18 m ²
Poziom 1	mieszkanie I	39 m ²
Poziom 1	mieszkanie II	39 m ²
Poziom 1	mieszkanie III	39 m ²
Poziom 1	mieszkanie IV	39 m ²
Poziom 1	komunikacja	84 m ²
Poziom 1	k. schodowa	17 m ²
Poziom 1	taras	109 m ²
Poziom 1	k. schodowa	22 m ²
Poziom 1	p. gospodarcze	10 m ²
Poziom 1	pokój pracy	13 m ²
Poziom 1	toaleta	5 m ²
Poziom 1	toaleta	5 m ²
Poziom 1	strefa inspiracji	116 m ²
Poziom 1	strefa pracy	72 m ²
Poziom 1	winda	5 m ²
Poziom 1	winda	4 m ²

Poziom	Nazwa	Powierzchnia
Poziom 2	mieszkanie V	39 m ²
Poziom 2	mieszkanie VI	39 m ²
Poziom 2	mieszkanie VII	39 m ²
Poziom 2	mieszkanie VIII	39 m ²
Poziom 2	k. schodowa	18 m ²
Poziom 2	komunikacja	84 m ²
Poziom 2	taras	126 m ²
Poziom 2	k. schodowa	17 m ²
Poziom 2	taras	253 m ²
Poziom 2	winda	5 m ²

7.3 Opis pozostałej części nowoprojektowanej

7.3.1 Pawilony

W skład kompleksu wchodzi również pawilony, w formie modułowych, tymczasowych brył o wymiarach 8x8m. Ich konstrukcja jest bardzo lekka - systemowe ściany, które składane są na budowie bez użycia ciężkiego sprzętu. Na elewacji zastosowano blachę trapezową w kolorze białym i szarym, tynk cementowo-wapienny oraz lustra, które są zwrócone w stronę wody i odbijają otaczający krajobraz. Dokładniej precyzując zastosowana została aluminiowa płyta kompozytowa ALUCOBOND o właściwościach lustra. Płyta jest odporna na działanie promieniowania UV, pęknięcia oraz trudne warunki atmosferyczne. Dodatkowo jest ona lekka, łatwa w montażu i ma zdolność do tłumienia drgań. W celu zapewnienia większego bezpieczeństwa elewacje lustrzane znajdują się na niewielkiej wysokości, gdzie ptaków jest najmniej.

Pawilony, które stanowią funkcję wystawienniczą zostały wyposażone tylko w przyłącza elektryczne do sieci miejskiej. Natomiast moduły, w których znajdują się łazienki i część gastronomiczna - instalację wodno-kanalizacyjną, elektryczną i ciepłą.

Przewidziano również scenariusz, w którym jeden lub dwa pawilony zostaną umiejscowione na wodzie. Taki zabieg, możliwy będzie przez zastosowanie specjalnych pływaków i mocowania ich przy brzegu.

7.3.2 Zestawienie pomieszczeń

Zestawienie pomieszczeń- biuro		
Poziom	Nazwa	Powierzchnia
Poziom 0	repcja	24 m ²
Poziom 0	biuro	17 m ²
Poziom 0	komunikacja	7 m ²
Poziom 0	biuro	6 m ²
Poziom 0	toaleta NP	7 m ²

Zestawienie pomieszczeń- pawilon warsztatowy		
Poziom	Nazwa	Powierzchnia
Poziom 0	sala warsztatowa	45 m ²
Poziom 0	sala warsztatowa	44 m ²
Poziom 0	komunikacja	29 m ²
Poziom 0	toaleta NP	5 m ²
Poziom 0	toaleta NP	5 m ²
Poziom 0	magazyn	6 m ²
Poziom 0	magazyn	5 m ²

Zestawienie pomieszczeń- kompleks restauracyjny		
Poziom	Nazwa	Powierzchnia
Poziom 0	sala restauracyjna	112 m ²
Poziom 0	komunikacja	13 m ²
Poziom 0	zmywalnia	6 m ²
Poziom 0	toaleta NP	4 m ²
Poziom 0	toaleta	6 m ²
Poziom 0	magazyn	4 m ²
Poziom 0	bar	18 m ²
Poziom 0	bar	63 m ²
Poziom 0	punkt gastronomiczny	16 m ²
Poziom 0	punkt gastronomiczny	16 m ²
Poziom 0	magazyn	5 m ²
Poziom 0	przedsionek	8 m ²
Poziom 0	magazyn	4 m ²
Poziom 0	punkt gastronomiczny	16 m ²
Poziom 0	punkt gastronomiczny	16 m ²
Poziom 0	przedsionek	8 m ²
Poziom 0	toaleta	5 m ²
Poziom 0	magazyn	5 m ²
Poziom 0	przedsionek damski	6 m ²
Poziom 0	toaleta damska	18 m ²
Poziom 0	toaleta męska	18 m ²
Poziom 0	pomieszczenie gospodarcze	4 m ²
Poziom 0	toaleta NP	5 m ²
Poziom 0	przedsionek męski	6 m ²

Zestawienie pomieszczeń- scena		
Poziom	Nazwa	Powierzchnia
Poziom 0	pawilon	55 m ²
Poziom 0	toaleta	5 m ²
Poziom 0	scena	66 m ²
Poziom 0	garderoba	11 m ²
Poziom 0	komunikacja	37 m ²

Zestawienie pomieszczeń- pawilony		
Poziom	Nazwa	Powierzchnia
Poziom 0	pawilon wystawienniczy	64 m ²
Poziom 0	pawilon wystawienniczy	64 m ²
Poziom 0	pawilon wystawienniczy	64 m ²
Poziom 0	pawilon wystawienniczy	64 m ²
Poziom 0	pawilon wystawienniczy	64 m ²
Poziom 0	pawilon wystawienniczy	64 m ²

7.3.3 Zagospodarowanie brzegu

W pierwszym etapie długofalowej rewitalizacji priorytetem jest zadbanie o linię brzegową i ciek wodne. Zagospodarowane zostały fragmenty linii brzegowej w taki sposób, aby jak najmniej ingerować w otoczenie. Z analiz wynika, że konieczne jest połączenie dwóch przeciwległych brzegów.

Rozwiązaniem będzie stworzenie mobilnej kładki składającej się z kilkunastu modułów. Moduł stanowi drewniana tratwa o wymiarach 3x3m, która unosi się na wodzie za pomocą pływaków. Niektóre z nich dodatkowo mają miejsce na roślinność, w celu urozmaicenia przejścia. Na końcach uformowanej kładki znajdują się małe przystanki dla kajaków. W razie konieczności przepływu łodzi, bądź kajaków kładka w dowolnym miejscu może zostać na określony czas przerwana.

Mobilność poszczególnych modułów stwarza możliwość dowolnego ich rozmieszczenia na wodzie. W czasie różnych wydarzeń można utworzyć z nich przykładowo scenę na wodzie, która będzie widoczna zarówno z nowoprojektowanego kompleksu na Olszynie i z bastionów Dolnego Miasta.

7.3.4 Komunikacja piesza

Trasa spacerowa poprowadzona została przez szereg różnych funkcji. Od strony "Kolorowego Mostu" umiejscowione zostały pawilony wystawiennicze. Im bardziej na płn. zach. tym zabudowa jest gęstsza a funkcje bardziej urozmaicone. Można wyróżnić dwie główne trasy spacerowe. Pierwsza z nich poprowadzona jest właśnie wzdłuż pawilonów - forma szerokiej utwardzonej ścieżki, z której możemy obcować z szeroko pojętym słowem sztuki. Druga z nich poprowadzona jest bliżej komunikacji kołowej - forma krętej, dzięki ścieżki pośród bujnej zieleni.

7.3.5 Mała architektura

Obszar został wyposażony w różnorodne elementy małej architektury - ławki, podesty, stojaki, śmietniki, oświetlenie pionowe oraz poziome oraz osłony niektórych drzew. Zaproponowano wprowadzenie wielofunkcyjnych podestów, które mogą stanowić zarówno siedzisko, jak i w razie konieczności scenę. Wszystkie elementy są spójne z otoczeniem i w żaden sposób nie dominują przestrzeni.

8. PODSUMOWANIE

Z przeprowadzonych analiz możemy wysunąć wiele konkretnych wniosków, które ukierunkują proces projektowania na wybranym obszarze. Prawidłowo funkcjonująca tkanka urbanistyczna ma dwie rzeczywistości nałożone na siebie. Pierwsza to struktura mieszkaniowa, a druga- rekreacja. W słowie rekreacja zawiera się między innymi zagadnienie sztuki lub szerzej określając kultury. Olszynie brakuje właśnie tej drugiej warstwy. Na planie są pustki, które wciąż czekają na uzupełnienie. Sztuka stanie się głównym czynnikiem zmiany społecznej, która jest na tyle elastyczna i wielowątkowa, że nie można jej zamknąć w żadnych ramach i właśnie to jest jej największym atutem. Kultura to również praca u podstaw- czynnik wpływający na zmiany społeczne. Za pomocą różnych narzędzi kreuje mentalność społeczności, sposób postrzegania świata, powoduje autorefleksję i nabywanie nowych umiejętności. Dzielnica wymaga ożywienia, oczywiście przy zachowaniu swojego wiejskiego klimatu i spokoju. Dlatego najlepszym rozwiązaniem jest wprowadzenie tam architektury o funkcji kulturowej,

która będzie inicjatorem dalszego rozwoju. Należy budować tożsamość lokalną za pomocą aktywności w zakresie edukacji kulturowej i budowania pamięci lokalnej. Wpłynie to na aktywizację mieszkańców, ich wrażliwość, tolerancję, wychowanie czy interakcje. Nie można przy tym zapomnieć o stworzeniu trwałej relacji uczestników i kulturotwórczej substancji oraz o powiększaniu tej grupy. Z przeprowadzonych badań¹⁰ wynika, że można wyszczególnić dwa zróżnicowane wymiary tego aspektu. Pierwszym z nich jest rodzaj relacji z odbiorcą. Budowanie jej jest egalitarną formułą, gdzie uczestnika traktujemy jako twórczą jednostkę bądź oświeceniowym modelem, w którym go wychowujemy i tworzymy wypracowane nawyki. Z kolei drugim wymiarem jest przyciąganie odbiorców poprzez organizowanie różnych wydarzeń i spotkań na szczeblu lokalnym i bardziej masowym. W ten sposób powstanie społeczny grunt pod działania, które stopniowo będą podwyższały jakość życia oraz atrakcyjność terenów dla lokalnej społeczności oraz przyszłych inwestorów.

:

¹⁰ Instytut Kultury Miejskiej, *Poszerzenie pola kultury. Diagnoza potencjału sektora kultury w Gdańsku*, Gdańsk 2012

7. BIBLIOGRAFIA

www.archdaily.com/793594/schmidt-hammer-lassen-architects-design-floating-cloud-pavilion-on-shanghai-waterfront

www.archdaily.com/444278/shanghai-west-bund-biennial-pavilions-shl-architects?ad_medium=widget&ad_name=recommendation

www.gdansk.pl/raport-o-stanie-miasta-2018/kultura-i-czas-wolny,a,146878

Ewa Rewers, *Miasto w sztuce - sztuka miasta*, Universitas, Warszawa 2010

www.kontenerart.pl/

sztuka-architektury.pl/article/2498/przestrzen-publiczna-kontenerart

www.wiercinski-studio.com/KONTENERART-15

C. H. Bishop, *Charles Dickens In Folkestone*, Biblioteka Publiczna Folkestone, Folkestone 1970

www.creativefolkestone.org.uk/join-and-support/membership/participating-creative-quarter-businessesfhaf.net/

Remigiusz Koneiecko, *Miasto i jego ukryty wymiar w sztuce*, Poznań 2013

B. van Berkel, C. Bos, *Niepoprawni wizjonerzy*, przeł. H. Szulczewska, „Murator”, Warszawa 2000

Biuro Rozwoju Gdańska, *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Gdańska*, Gdańsk 2019

Biuro Rozwoju Gdańska, *Gminny Program Rewitalizacji Miasta Gdańska na lata 2017-2023*, Gdańsk 2017

Instytut Kultury Miejskiej, *Poszerzenie pola kultury. Diagnoza potencjału sektora kultury w Gdańsku*, Gdańsk 2012

www.gdansk.pl

Portal Miasta Gdańska, *Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Olszynka Zachód w mieście Gdańsku*, Gdańsk 2009

sztukapubliczna.pl